

KAMNISKI

TEKSTILEC

LETNIK XXVI • LETO 1988

ŠTEVILKA 3-4

Svilanit 40 LET

Vsebina:

Osrednja tema: Dober dan, počitnice!	1
Iz uradnih listov za življenje: Spremembe Zakona o združenem delu	3
Proizvodna dogajanja: YUCONTRI '88	5
Uspešno delo novim samoupravnim organom	6
Iz dela DPO in društev: S sindikalnega seminarja v Radovljici	9
Po poti celovite nabavne politike	9
Prodaja danes in jutri	10
Zakulisje novega nagrajevanja	11
Pošten odnos in spoštovanje do dela	12
Dobrodošli med nami: Miha Mihelčič	13
Pa je pomlad prišla, z rožami rdečimi ...	14
Športne novice: Osemindvajseta republiška tekstiliada na Pohorju	15
Tovarniško tekmovanje v veleslalomu	16
Že petnajst let s folkloro	18
Upokojili so se: Rozka Fabjan, Silva Majdič, Marija Čanič	19
Za spominski album: Da nam bo praznik v spominu ostal	20

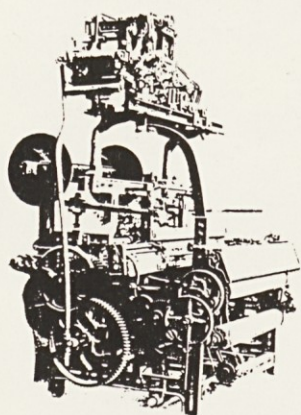
OB PRAZNIKU DELA

Dovolj dela tudi za mlade, na katerem bodo gradili lepši jutri?

Ko so si napredni delavci pred desetletji izborili pravico, da delu posvetijo praznik, so prav gotovo imeli v mislih, kako bi delu namenili tudi čast in pravo vrednost.

Ko bomo tudi letos za 1. maj ustavili stroje in zaprli delavnice in pisarne, bomo verjetno s seboj vzeli tudi skrb, koliko in kakšno delo nas še čaka v prihodnosti. Neustavljivi čas, z najmodernejšimi stroji in visoko tehnologijo nam sicer lajša žulje in znoj, da z manj truda naredimo vedno več, toda žal jemlje delo, mnogim dela potrebnim človeškim rokam. Prav gotovo bomo v prihodnosti prisiljeni razmišljati, kako življenje z delom popeljšati in kako našim zanamcem ohraniti še toliko zelenega planeta, da bodo lahko s svojim delom nadaljevali in gradili lepši in srečnejši svet.

Jože Nograšek

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
Letnik XXVI. št. 3 – 4 1988
Glasilo delovne organizacije
»SVILANIT« Kamnik

Glasilo urejuje uredniški odbor
Anka Hubad, Anton Jerman, Janez Kimovec,
Marinka Gomiršek, Marinka Pinterič
Odgovorna urednica: Mija Senožetnik
Tehnični urednik: Ivana Skamen in
Andrej Verbič

Naklada: 900 izvodov
Grafična izvedba: Franjo Jereb – Idrinja

DOBER DAN, POČITNICE!

Osrednja tema

Medtem ko večina sodelavcev željno pričakuje vroče dopustniške dni, je peščici »svilanitovcev« žepeno vroče od počitniških priprav. To je tisti mali skupini delavcev iz vseh »svilanitovih« kotov, ki smo ji zaupali usodo našega počitnikovanja, komisiji za družbeni standard.

Ker se vsako leto z njimi prebijam skozi zajetni počitniški val prijav, poznam to »tlako«, kot lahko mirno poimenujem delo komisije v zvezi z razporejanjem delavcev v naše počitniške objekte. Kalvarija traja navadno dva dopoldneva; ob vsaki prijavnici, ki roma na kup nerazporejenih delavcev, se zariše na naših obrazih nezadovoljstvo. Kajti za vsako prijavnico se skrivajo naši sodelavci in njihovi svojci in čutimo njihovo razočaranje, ko bodo zamanj s pogledom drseli po velikih polah popisane papirja, saj svojega imena ne bodo našli. Čutimo žalost njihovih otrok, ki so se počitnic s starši že tako veselili. V tej otroški žalosti bo zdrsel marsikatera grenka solza in svečka iz nosa se kar ne bo hotela ustaviti. »Mar našega očka ali mamico v Svilanitu ne marajo, da ne moremo na počitnice? Pa zakaj naša mamica ne zasluži več, da bi šla lahko na morje v kakšen cenejši hotel? Ampak, ko bom velik, bom peljal jaz njo na morje...!« In razmišljanja malih glavčic še potujejo naprej: »Ampak očka in mamica sosedovega Jožka pa več zaslužita kot moja, pa gredo v tovarniško hišico...«

Vse to in še več čutimo, ko polagamo prijavnice na tisti nesrečni kup nerazporejenih; slutimo tudi razočaranje delavke, ki si je zadnje leto pred upokojitvijo zaželela počitnic v Moravcih. Kljub temu, da lani ni počitnikovala pri »nas«, jo je »prehitela« sodelavka, ki je imela večje število točk, ker še dalj časa ni letovala v Svilanitovih počitniških objektih.

Usode počitnic se pečatijo s točkami, ki jih več dobijo tisti delavci, ki dalj časa niso počitnikovali v naših objektih, ki imajo daljšo delovno dobo, imajo šoloobvezne otroke, delajo v težjih delovnih pogojih in živijo v težjem socialnem položaju. Točke ne poznajo usmiljenja; niso obremenjene z našimi slutnjami, a so zato verjetno najbolj nepristransko merilo in zato najbolj pravične.

Kolikokrat bi člane komisije le premagal »človeški pogled« in občutek, ki ga je čutili za prijavnico, pa bi v svoji slabosti naredili krivico delavcu, za katerega okolica smatra, da si lahko privoščiti počitnice kako drugače ali kdaj drugič. Morda v lastni režiji, ker je »poln cvenka«, saj dobro zasluži, pri tem pa bi mirne duše spre-

gledali, da že več let ni letoval v naši hišici, čeprav že dolga leta vlaga v žakelj zadovoljevanja naših skupnih potreb. Pa bi recimo radi, da mlade družine letujejo samo v pred in posezoni, ko vročina ni več nevarna za njihove malčke, ti pa si zanje želijo najbolj vročega sonca in morja. Niso redke tožbe starejših sodelavcev, katerih domača gnezda so otroci že zdavnaj zapustili, a si zaradi revmatizma v kosteh tudi želijo tople morske kopeli.

Vse prijave naših starejših in mlajših, z otroki in brez njih, bogatejših in revnejših

sodelavcev, imajo svojo plat medalje, ki povsem objektivno opravičuje njihovo pričakovanje, da bodo zapisani na velikih polah popisane papirja, ki razporejajo delavce na počitnikovanje v Svilanitove počitniške objekte. A treba je obrniti tudi drugo plat medalje, ki pa seveda vseh želja in pričakovanj ne more uresničiti; kajti, če so vse njihove želje ujete v čas treh tednov v juliju, polovica teh pa v bivanje v Novigradu, Čatežu in Moravcih, potem je na dlani, da bo del njih pristal v kupu nerazporejenih.

Zato naj nam ne zamerijo vsi razočarani, da drugače ne gre! Zato nismo »brezčutni«, če treh družin nismo razporedili v Moravce v istem času in če menimo, da pet

družin v počitniški hišici v Novigradu ne more letovati istočasno. Kako si želimo vsaj malo razumevanja, a pričakovati to od razočaranih duš je seveda pravljica. Pa vendar si želimo, da bi komu dlaka na jeziku le zaustavila plaz besed, ki je največkrat neupravičen.

Žal delavski svet delovne organizacije peščici sodelavcev, ki opravljajo to delo, poleg zaupanja, ni izročil tudi čarovniških paličic, s katerimi bi pričarali in izpolnili vsem vse želje.

Kako »drago« bomo letos dopustovali?

Ker v tovarni zadnji dve leti posvečamo veliko pozornosti razširitvi in izboljšanju standarda počitniških kapacitet, nam seveda denarja za regresiranje počitnikovanja ostane malo ali skoraj nič. Novi počitniški objekti rastejo kot gobe po dežju: hišica v Čatežu, garsonjeri v Maredi, brunarica v Moravcih, garsonjera v Bohinju in če bo šlo vse po sreči, bomo novoletno noč v leto 1989 že pričakali v garsonjeri v Atomskih toplicah. No ja, če smo jih šteli na prste, potem nam je teh na eni roki zmanjkalo in smo morali primakniti že palec druge roke.

Seveda se vsi zelo veselimo novih počitniških objektov, bolj kisle pa se držimo, ko gledamo v prazen žakelj sredstev sklada skupne porabe, iz katerega ni več kaj vzeti še za regresiranje dopustovanja. Zato smo si kar nekaj časa belili glave s številkami in popisali goro papirjev, da smo prišli vsaj do kolikor toliko sprejemljivih cen delavskega letovanja.

Naš prispevek za počitnikovanje bo zato letos kar precej višji kot pretekla leta. Eden od pglavčnih razlogov je že omejen, drugi pa so zneski turističnih organizacij, ki nam pošiljajo pogodbe z astronomskimi številkami. Za primer naj omenim, da bo potrebno Moravskim toplicam odšteti preko 600 starih milijonov zato, da bomo »smeli« uporabljati svojo hišico v toplicah, Čatežkim toplicam za dve počitniški prikolici 550 starih milijonov, nekoliko manj grozovite pa so cene, ki prihajajo iz obmorskih krajev: gibljejo se »le« okoli 140 starih milijonov. Samo stroški kampiranja bodo v letošnjem letu znesli preko dve in pol stari milijardi dinarjev, da o ostalih stroških sploh ne pišem. Zato se nikar ne razburjajte nad »uspešnim skokom« cen počitnikovanja v naši tovarni, a verjemite, preden smo ji predlagali v potrditev Komisiji za družbeni standard, smo jih pošteno oklestili.

Preden se jim bomo posvetili, le še to: cene bivanja v avtocampih in hotelih turistične organizacije še niso oblikovane. A šepeta se o strahovitem porastu cen. Menda bo cena kampiranja v avtocampu srednje kategorije: za šotor in avto okoli 6000 din na dan, osebo 4000 din na dan. Torej, če bomo igrali »loto« ali kakšno drugo igro na srečo, bomo za taborjenje v svojem šotoru zase in za zakonskega tovariša odšteli najmanj 14.000 din dnevno.

Ampak, če se nam igra na srečo ne bo posrečila in bodo naše paglavce »ujeli«, potem bo znesek za dnevno bivanje še precej višji. Seveda pa bo za »komfort« – električni priključek, hladilnik . . . treba doplačati še mastne denarce, tako da izpod 25.000 tisočakov dnevno v drugorazrednem kampu pod platneno streho ne bomo zvozili.

Pa še drug poučen primer počitnikovanja hotelu C oziroma nizke B kategorije: polpenzion bo v »najboljšem« primeru znesel 27.000 din; da polpenzion, kar pomeni, da bomo počitniški dan preživeli brez enega glavnega obroka.

Priznajmo, da številke pred nami niso zapisane tako visoko med zvezde, da bi jih ne mogli sklatiti z neba:

Cenik koriščenja počitniških kapacitet DO »Svilanit« v letu 1988

koristniki	penzion leto 87		penzion leto 88		% povečanja 88/87	
	cel	1/2	cel	1/2	cel	1/2
1. člani kolektiva	800	500	2.500	1.300		
in. vzdr. svojci	2.100	1.200	6.000	3.200		
(otroci, st., vnuki, zakon.)	1.600	800	5.000	2.500		
in upokojenci DO	N 1.000	700	4.500	3.000		
Penzion	5.500	3.200	18.000	10.000	350 %	320 %
2. zaposleni svojci	800	–	2.500			
(zak., otr., starši	2.100		6.000			
vnuki	1.600		5.000			
	N 1.500		8.500			
Penzion	6.000		22.000	400 %		
3. tuji gosti	1.000	600	3.000	2.000		
	3.000	1.800	9.000	5.400		
	2.000	1.200	8.000	3.600		
	N 3.350	2.200	10.000	7.000		
Penzion	9.350	5.800	28.000	18.000	300 %	300 %

bivanje	prikolica	hišica, garsonjera morje	hišica zdravilišče		gorska let. Bohinj, V. pl.
			sezona	izven s.	
1. delavec, upokojenec	1.000	2.000	2.000	1.500	2.000
2. zap. svojec	2.000	4.000	4.000	3.000	4.000
3. otrok	1.000	2.000	2.000	1.500	2.000
4. fiksni zn.	5.000	10.000	10.000	7.500	5.000
5. tuji gosti					
odrasli	7.000	10.000	10.000	10.000	10.000
otrok	5.000	7.000	7.000	7.000	7.000

Po ceniku bodo znašali stroški družine na letovanju

	penzion	noćnine – prikolice	hišice	planinski obj.
3-čl. družina	7 din: 350.000	63.000	126.000	91.000
3-čl. družina	10 dni: 500.000	90.000	180.000	130.000
4-čl. družina	7 dni: 420.000	70.000	140.000	105.000
4-čl. družina	10 dni: 600.000	100.000	200.000	150.000

* Upokojeni člani kolektiva krijejo polovično ceno stroškov noćnin.

Cene počitnikovanja prinašajo letošnje leto poleg »plezanja v višave« še nekaj drugih sprememb. Del cene za bivanje je stabilen, torej določen ne glede na število oseb, ki bodo letovali v posameznem počitniškem objektu; ta del predstavlja polovico stroška, druga polovica pa je gibljiva, glede na število oseb, kar je verjetno pravilno in pravično. Ni namreč vseeno, ali počitniško prikolico ali hišico koristijo dve, tri osebe ali šest in več. Tudi cene za tuje goste so kar visoke, vendar tovarni nikakor ne more biti v interesu, da bi regresirala cene tujim osebam.

A novosti s tem še ni konec; da bi izenačili delavce, ki imajo zaposlene svojce v drugi delovni organizaciji in krijejo zanje višje stroške, kot zase, bodo po novem delavcu, ki imajo svojega zakonca zapo-

slenega v »svilanitovem logu«, krili stroške v enaki višini kot tisti, ki si vsakdanji kruhek služijo drugje.

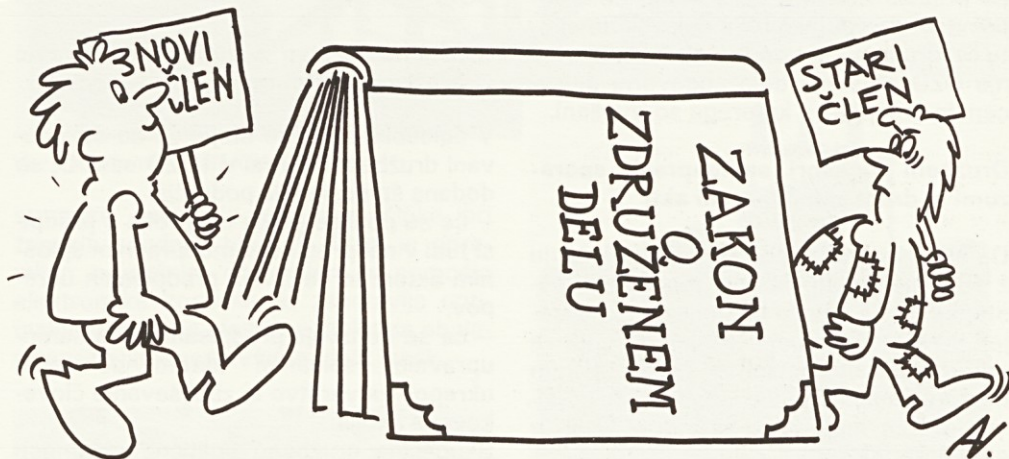
Da bodo stroški počitnikovanja manj občutni, bomo pri izplačilu regresa (12. junija 1988) vsem dopustnikom regres odtegnili za stroške letovanja in istočasno že tudi prvi obrok stroškov za letovanje, ki je povezano s penzijskimi uslugami. Seveda bo tudi letos obročno plačilo mogoče, tako da bomo prispevek za počitnikovanje poravnali v dveh ali treh obrokih; tako bomo komaj opazili, kako »drago« bomo letos plačali počitniške dogodivščine.

Želim vam lepe, sončne, zabavne in koristne počitnice.

Kika

Iz uradnih listov
za življenje

SPREMEMBE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

(nadaljevanje in konec)

Sprememba v noveli ZZZ o pristojnosti individualnih poslovnih organov je tudi, da če v medsebojnih razmerjih med poslovnim organom DO in TOZD o uresničevanju planov, poslovne politike, izvrševanja sklepov DS itd. ni doseženo soglasje, se začasno uporablja sklep poslovnega organa DO do sprejetja sklepa po rednem postopku, najdalj pa 90 dni. Če pa nastane spor zaradi neizpolnjevanja materialnih obveznosti, o zadevi dokončno odloči poslovni organ DO.

Če se oceni, da je poslovni organ v statusno povezani organizaciji prekršil dana pooblastila oz. ravnal v nasprotju s planom DO oz. SOZD in drugimi samoupravnimi splošnimi akti, se mora dati pobuda delavskemu svetu, da oceni delo. Delavski svet mora v tem primeru v 30 dneh po vložitvi ugovora odločiti v skladu s samoupravnimi splošnimi akti, da se odpravijo vzroki za nastalo stanje in prepreči nastajanje škodljivih posledic.

Na področju zaostritve odgovornosti individualnega poslovnega organa so dodani novi pogoji, kdaj se lahko razreši pred iztekom 4-letnega mandata in sicer:

- Če je delavskemu svetu ali drugemu organu ali delavcem v TOZD predlagal sklep ali akt, z izvajanjem tega sklepa ali akta pa so bile kršene samoupravne pravice ali je bila prizadeta družbena lastnina in je prišlo do negativnih poslovnih rezultatov, ki so TOZD ali družbeni skupnosti povzročili materialno ali drugo večjo škodo.

- Če delavci ne sprejmejo poročilo o periodičnem ali zaključnem računu in oceni, da je za neuresničevanje poslovnih rezultatov TOZD odgovoren poslovni organ.

- Če zaradi neizvrševanja ali malomarnega izvrševanja njegovih pravic in dolžno-

sti niso bili uresničeni skupni interesi in dela, ki jih določa samoupravni sporazum o združitvi v DO.

- K že dosedaj določenim razlogom za razrešitev poslovnega organa, če prizadene s svojim nevestnim ali nepravilnim delom ali s prekoračitvijo pooblastil TOZD oz. družbeni skupnosti večjo škodo ali če bi taka škoda lahko nastala, je dodatno določilo, da se ga razreši, če s svojim ravnanjem prizadene družbeno lastnino ali če ne ukrene vse potrebno, da se to prepreči.

Zakon o združenem delu sedaj tudi izrecno določa, da se člani ZZD, ki se nanašajo na varstvo pravic delavcev, uporabljajo tudi za poslovne organe. V primeru, če je bil poslovni organ razrešen in uspe z varstvom pravic pred sodiščem združenega dela, ne more biti razporejen na naloge poslovnega organa, temveč na dela in naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi. V tem primeru pa lahko zahteva odškodnino, vendar najkasneje v 30 dneh po vročitvi pravnomočne odločbe.

Organi delovne organizacije

Glede na težnje po krepitvi vloge DO, je te težnje čutiti tudi v pristojnosti delavskega sveta delovne organizacije, ki po določbah Zakona o združenem delu odloča o:

- določa predlog statuta DO,
- sprejema samoupravne splošne akte, za katere je pooblaščen po samoupravnem sporazumu o združitvi v DO,
- določa predlog akta o skupnih temeljih za pripravo srednjeročnih planov TOZD in srednjeročnega plana DO,
- sprejema plan DO,
- sprejema plan in program s področja SLO in DS,

sprejema programe varstva in izboljševanja delovnega in življenjskega okolja, – določa poslovno politiko DO in ukrepe za njeno izvajanje ter ukrepe za izvajanje plana DO,

- imenuje in razrešuje izvršilni in poslovni organ oz. njene člane v DO,
- daje smernice in navodila izvršilnemu organu in poslovnemu organu DO in nadzoruje njuno delo in odloča o drugih vprašanjih, ki so pomembna za upravljanje dela in poslovanje DO.

Za delavski svet delovne organizacije je natančneje določen način sprejemanja sklepov in sicer delavski svet delovne organizacije sprejme sklepe z večino glasov vseh delegatov, če s samoupravnim sporazumom o združitvi v DO ni določena druga kvalificirana večina. Samoupravni sporazum pa tudi določa primere, ko se sklepi sprejemajo v soglasju z vsako TOZD. Če bi nesprejetje takšnega sklepa ogrozilo izvrševanje plana in poslovne politike in bi zato utegnili nastati škoda, se z večino glasov članov sprejme sklep, ki se bo uporabljal začasno. Kateri sklepi se lahko sprejmejo na takšen način, pa mora biti predhodno določeno.

V poglavju o poslovnem organu zakon izrecno določa, da v kolegijski poslovni organ DO ne more biti imenovan individualni poslovni organ, predsednik oz. član kolegijskega poslovnega organa TOZD in tudi ne vodja delovne skupnosti.

V določbah o delu poslovnega organa velja omeniti, da poslovni organ koordinira delo poslovnih organov TOZD v skladu z njihovimi pristojnostmi, sklepi, ki jih sprejema, pa so obvezni in se neposredno izvajajo. V noveli Zakona o združenem delu je tudi določeno, da če poslovni organ TOZD ne zadrži nezakonitega sklepa delavskega sveta oz. o tem ne obvesti družbenopolitične skupnosti, je to v

nadaljnjih 8 dneh dolžan storiti poslovodni organ delovne organizacije.

Odgovornost za opravljanje samoupravnih funkcij

Glede odgovornosti delegatov v delavskem svetu oz. drugem ustreznem organu prinaša Zakon o združenem delu dopolnitev, da so delegati v delavskem svetu oz. drugem ustreznem organu upravlja OZD za svoje delo odgovorni delavcem in organom, v katerega so izvoljeni.

Družbeni dogovori, samoupravni sporazumi in drugi samoupravni akti

Da bi se izognili nepotrebnemu odločanju z referendumom, se po posebnem postopku, ki ga določa posamezni akt sprejet z referendumom, sprejmejo njegove spremembe in dopolnitve, če se pri tem ne spreminjajo pravice, obveznosti, odgovornosti in materialna razmerja, ki so v aktu opredeljena.

S tem ne bo n. pr. potreben referendum, če je v delovni organizaciji prišlo n. pr. do spremembe naziva ali ulice, spremembe ali dopolnitev dejavnosti ipd., kar je ob sedanjih zakonodaji bilo potrebno sprejeti z referendumom, čeprav delavci niso praviloma o ničemer odločali.

Glede razreševanja sporov pri samoupravnem sporazumu in družbenem dogovoru zakon določa, da če ni predvidena arbitraža oz. drug način razreševanja, se spori rešujejo pred Sodiščem združenega dela. Z družbenim dogovorom pa se poleg družbenopolitične odgovornosti lahko določi tudi materialna odgovornost udeležencev dogovora.

Glede uresničevanja samoupravnega sporazuma zakon sedaj določa, da se posamične pravice in obveznosti materialne narave udeležencev sporazuma razrešujejo v skladu s predpisi o obligacijskih razmerjih.

Drugi samoupravni splošni akti

Za zmanjšanje administriranja in števila samoupravnih splošnih aktov zakon sedaj daje možnost, da se v TOZD lahko z enim samoupravnim splošnim aktom uredijo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi v skladu s statutom TOZD in Samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo. Takšna ureditev pa je možna tudi na nivoju delovne organizacije.

TOZD v sestavi iste delovne organizacije oz. DO v sestavi SOZD lahko uredijo določene družbenoekonomske in druge samoupravne odnose z enim, skupnim samoupravnim splošnim aktom, ki se sprejme kot skupni pravilnik ali drug samoupravni splošni akt.

V razčlenjevanju skupnih samoupravnih splošnih aktov zakon določa, da se ta uporablja v TOZD oz. DO, ki so ga sprejele, predlog takšnega akta pa določi delavski svet delovne organizacije.

Če se skupni samoupravni splošni akt sprejme z referendumom, je sprejet, kadar ga sprejme večina delavcev v vsaki TOZD, če pa ga sprejme DS, pa je sprejet na način, ki se določa v statutu DO oz. TOZD. Skupni samoupravni splošni akt pa ne more biti v nasprotju s samoupravnim splošnim aktom o združitvi v DO oz. SOZD.

Družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine

V določbah, kdaj se šteje, da so oškodovani družbeni interesi v TOZD oz. DO, so dodana še naslednja področja:

– če se posluje poleg nasprotja s predpisi tudi v nasprotju s samoupravnim splošnim aktom in ne izvaja predpisanih ukrepov,

– če se ne izvaja predpisanih ali s samoupravnim splošnim aktom določenih ukrepov za varstvo in izboljševanje človekovega okolja.

Skupščina družbeno politične skupnosti pa lahko nastopi, razen z že do sedaj določenimi ukrepi, še z razpustitvijo organa samoupravne delavske kontrole in razpustitvijo disciplinske komisije. Če je bil v TOZD oz. DO uveden ukrep družbenega varstva, lahko začasni organ, organ upravljanja, delavci v OZD, sindikat in družbeni pravobranilec samoupravljanja predlagajo skupščini, naj se uporaba odloka preneha še pred iztekom določenega roka.

Odlok skupščine družbeno politične skupnosti o začasnem ukrepu družbenega varstva je dokončen akt, preizkušanje zakonitosti se lahko izvrši pred Sodiščem združenega dela. Predlog za preizkus zakonitosti lahko dajo: organ, ki je odstavljen ali razpuščen, delavec s posebnimi pooblastili na zboru delavcev, sindikat ter družbeni pravobranilec samoupravljanja.

Reševanje sporov, ki jih ni bilo možno rešiti po mirni poti

Glede na aktivnosti sindikata pred sprejetjem dopolnil Zakona o združenem delu o razreševanju konfliktnih situacij je bilo v zakon dodano posebno poglavje o razreševanju sporov, sklicu izrednega zbora in razreševanju spora na delavskem svetu in družbeno političnih skupnostih.

Če nastane v TOZD oz. njenih posameznih delih spor, ki ga ni bilo možno razrešiti po mirni poti, delavci o tem obvestijo sindikat in imajo pravico in dolžnost sklicati izredni zbor. Če sindikat ne skliče zbora, ga lahko organizirajo delavci sami, izredni zbor pa ne sme ogroziti bistvene funkcije delovnega procesa. V kolikor sodi sporno vprašanje v pristojnost delavskega sveta, mora delavski svet sprejeti sklep o zahtevi delavcev v roku 7 dni in s sklepom seznaniti delavce. Kadar pride zaradi spora do prekinitve dela, sindikat vodi postopek za ustanovitev skupnega odbora za razreševanje spora, sicer pa tak odbor ustanovijo delavci sami, če to ne stori sindikat. Delavski svet mora na podlagi skupnega

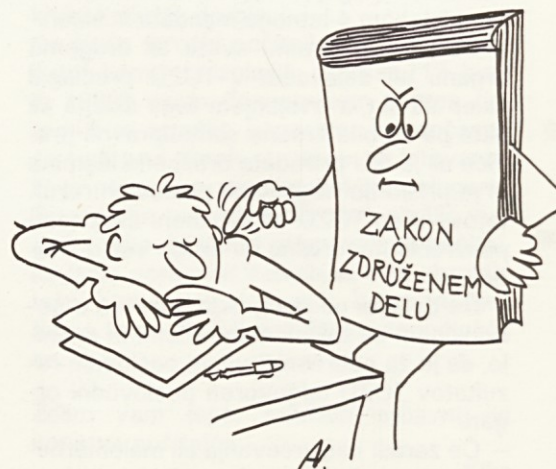
odbora ugotoviti odgovornost poslovodnega organa in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, če niso v določenem roku predložili delavskemu svetu programa ukrepov za odpravo vzrokov spora. Če delavci ali sindikat niso zadovoljni s potekom in načinom reševanja spora, zahteva pristojna organizacija sindikata od družbeno politične skupnosti, da obravnava zahtevo delavcev in odloči o sporu.

Uresničevanje določb zakona o združenem delu

Glede na ustavno določilo, da se v primeru neskladnosti zveznega zakona z republiškim uporablja republiški zakon, se neposredno uporabljajo le tiste določbe ZZZ, ki v republiških zakonih niso navedene. V mesecu maju bodo republiški zakoni o delovnih razmerjih, volitvah in imenovanjih in referendumu usklajeni z ZZZ in bodo dopolnitve začele v celoti veljati.

V TOZD oz. DO bo potrebno sprejeti program uskladitve samoupravnih splošnih aktov z zakonom, ta uskladitev pa mora biti izvršena najpozneje do konca junija 1989. V SRS naj bi bil do konca leta 1988 še enkrat dopolnjen Zakon o delovnih razmerjih, po dopolnitvah zvezne in republiške ustave pa bo izvršena še druga dopolnitev Zakona o združenem delu ter verjetno nato še drugih republiških zakonov, če bodo v navzkrižju z zveznimi zakoni. Na zelo občutljivem področju združevanja dela in sredstev, samoupravnih odnosov, delovnih razmerij itd., se nam obeta vrsta sprememb, dograjevanja lastnih samoupravnih splošnih aktov, v praksi pa bo prisotno v primeru sporov kar nekaj dilem, kako v času navzkrižij zakonov in samoupravnih splošnih aktov voditi postopke, da bodo v skladu z zakonom in da delavci ne bodo prizadeti. To ima še toliko večji pomen, saj se na eni strani povečujejo pravice, na drugi pa tudi obveznosti in zastruje odgovornost. Vse to pa naj bi nas vodilo k boljšemu delu in boljšim rezultatom dela.

W. B.

Proizvodna dogajanja

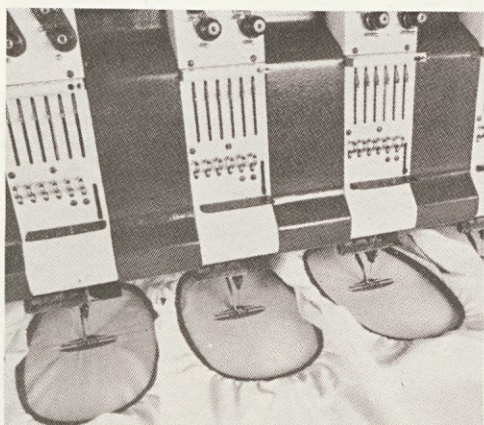
Sejem konfekcijske opreme
ter šivalnih in pletilnih strojev

YUCONTRI '88

Od 12. do 15. 4. 1988 je bil v Ljubljani sejem konfekcijske opreme ter šivalnih in pletilnih strojev pod naslovom YUCONTRI 88. Na sejmu so bili prisotni nekateri pomembni svetovni proizvajalci konfekcijskih strojev in opreme, ki si želijo pospešiti prodajo tudi na sicer majhnem jugoslovanskem tržišču.

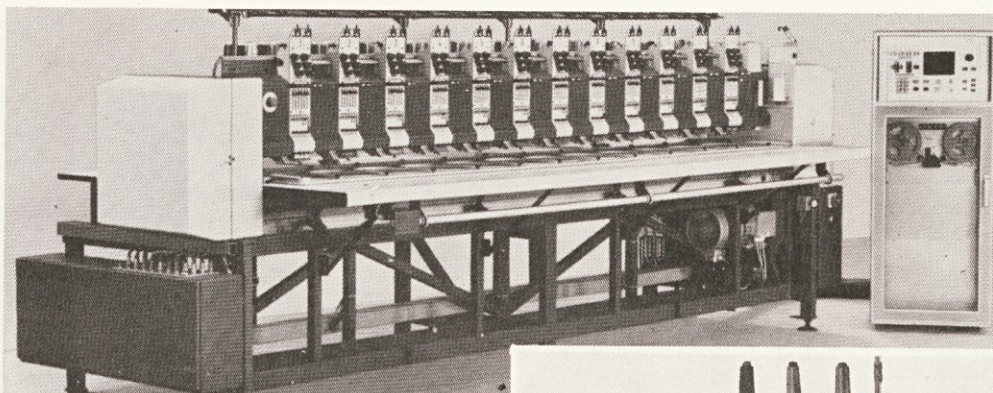
V pogovoru s proizvajalci teh strojev lahko ugotovimo, da je ta sejem predvsem komercialne narave, ki nudi najrazličnejše šivalne stroje in šivalne avtomate za konfekcijsko in pletilno industrijo, ki mora slediti trendu modernizacije in kompjuterizacije v tekstilni predelovalni industriji. Ta se mora zaradi svoje velikosti tržišča usmerjati v izvoz in lahko konkurira svetovnim proizvajalcem samo z izdelki visoke kvalitete, izdelanih na naj sodobnejših in visokoproduktivnih strojih.

Med prvimi smo si ogledali ponudbo firme Pfaff, poznane po visoko kvalitetnih šivalnih strojih (čeprav dragih) za predelavo jeansa in srednje težke konfekcije, to je predelave moških suknjičev in ženskih kostimov. Kot novejši dosežek konfekcijske tehnike so predstavili tudi avtomat za vezenje KSM 200/12 z 12-vezilnimi glavami in vsaka vezilna glava z možnostjo šestbarvnega vezenja. Glave imajo avtomatsko rezanje zgornjega in spodnjega sukanca, izklapljanje posameznih vrst za vezenje in programskim spominom maksimalno do 128.000 vbodov, ki omogoča hitro menjavanje vzorcev in števila barv.

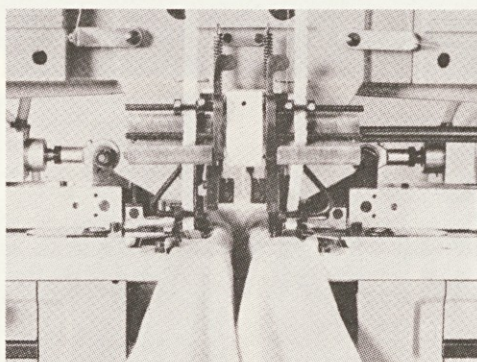
Detajl vezenja na KSM 200/12

RIMOLDI je predstavil vrsto šivalnih strojev za predelavo trikotaže, od katerih je bil najzanimivejši stroj za sočasno oboje-

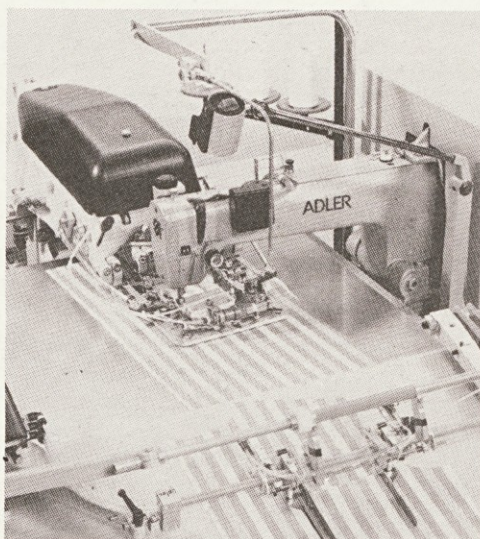
Vezilni avtomat Pfaff KSM 209/12

stransko našivanje elastične čipke pri ženskih spodnjih hlačah. Stroj je opremljen z valjčnim doziranjem, s pomočjo elektronske kontrole, ki zagotavlja optimalno dovajanje elastične čipke na obojestransko istočasno všitem delu hlačk.

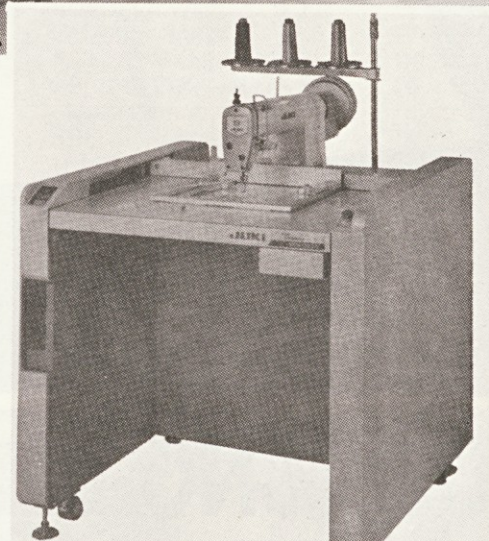

RIMOLDI stroj za istočasno obojestransko našitje čipke pri ženskem osebem perilu

DURKOPP in ADLER sta skupaj predstavila specialne avtomate za šivanje moških srajc, ženskih bluz in sakojev, kjer strokovnjaki razpolagajo z dovolj točnimi podatki o produkciji in izkoriščenosti avtomatov ter končno o njihovi rentabilnosti. Cene teh avtomatov se gibljejo med 100.000 in 350.000 nemških mark. Opremljeni so z vrsto procesorjev in drugo regulacijsko krmilno tehniko, ki zahteva drugo vrsto vzdrževanja in preksrbo z rezervnimi deli. Kot zanimivost lahko ome-

ADLER 804 – stroj za našivanje žepov

JUKI vezilni avtomat MCM 170-272 D opremljen z računalnikom

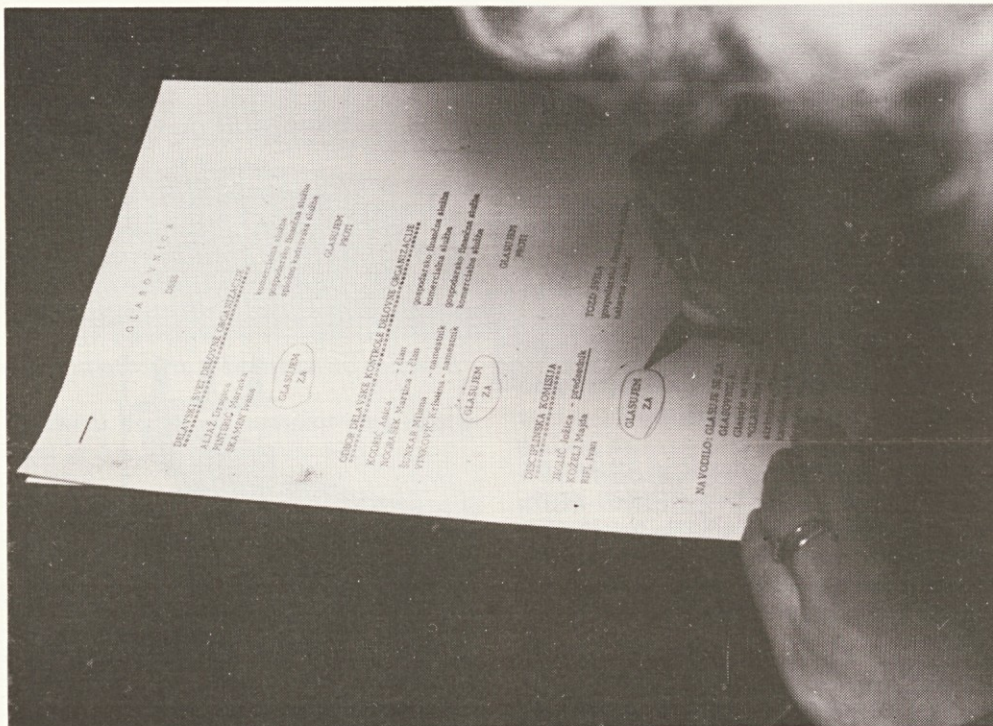
nimo avtomat za našivanje žepov, ki ima kapaciteto 6 žepov v minuti. Posluževanje stroja je enostavno polaganje prednjih delov in žepov v avtomat, vse ostalo opravi stroj.

NECCHI, italijanski proizvajalec šivalnih strojev, ki ga zastopajo sodelavci tovarne Bagat Zadar, je v Ljubljani predstavil del programa za šivanje usnja v usnjarsko predelovalni industriji in nekaj specialnih strojev za tekstilno industrijo. Za enake stroje kot jih že imamo v šivalnici, to so stroji z zatrzjevanjem in rezanjem sukanca, je potrebno odšteti že 9.600.000 din.

JUKI, znani japonski proizvajalec je že zdavnaj osvojil evropsko in tudi jugoslovansko tržišče z visokokvalitetno ponudbo šivalnih strojev in nižjo ceno od evropskih proizvajalcev. Šivalni avtomati za predelavo jeansa združujejo šivanje dveh ali treh faz izdelave istočasno s pomočjo procesorjev in visokimi hitrostmi šivanja. Njihovo ponudbo je dopolnjeval tudi avtomatski vezilni avtomat MCM 170-272 D. SINGER, pred leti pojem šivalnih strojev, poleg overlock šivalnih strojev in gospodinjskih šivalnih strojev, tudi tokrat ni uspel ponuditi nič novega, kar bi pritegnilo našo pozornost.

V kratkem opisu sem se omejila le na najpomembnejše in večje proizvajalce šivalnih strojev in avtomatov, ki v svetu nekaj pomenijo. Prihodnost bo na področju šivanja prinesla tudi v tekstilno predelovalno industrijo še mnogo novosti, ki jim bo treba slediti in obrate opremiti s temi novimi dosežki na področju šivalnih strojev.

Anka Hubad

USPEŠNO DELO NOVIM SAMOUPRAVNIM ORGANOM

Po poteku dveletnega mandatnega obdobja samoupravnih organov smo na volitvah 10. marca letos izvolili nove delegate delavskih svetov, odborov delavskih kontrol in disciplinske komisije.

Pri letošnjih volitvah je potrebno poudariti dvoje in sicer to, da so bile temeljne kandidacijske konference, ki imajo nalogo dokončnega oblikovanja predloga kandidatov, o katerih se odloča na volitvah, oblikovane kar se da široko, saj so jih sestavljali vsi zaposleni. Kandidacijske konference so bile namreč sočasno z zbori delavcev. In drugič, zaposleni v TOZD frotir so se za razliko od prejšnjih let oziroma volitev v preteklem obdobju, odločali o izvolitvi delegatov z odprte kandidatne liste in sicer za člane disciplinske komisije. V tkalnici frotirja sta bila namreč na kandidacijskih konferencah dodatno predlagana za kandidata disciplinske komisije še dva njihova predstavnika. Da bi zagotovili demokratičnost volitev in z ozirom na to, da za disciplinsko komisijo nimamo v naših samoupravnih splošnih aktih opredeljeno zastopnost po posameznih enotah TOZD FROTIR, smo se odločili, da za ta samoupravni organ oblikujemo odprto kandidatno listo – to je listo, na katerih je več kandidatov kot pa jih je potrebno izvoliti – potem pa želji in volji delavcev prepustimo, za koga se bodo odločili. Res je, da nobena od dodatno predlaganih kandidat tkalnice frotirja ni bila izvoljena, vendar sem prepričana, da je to zgolj slučaj, saj je eni izmed kandidat manjkalo bore malo do zadostnega števila glasov, da bi bila izvoljena. Vsekakor pa je odprta kandidatna lista dala volilcem vsaj malo občutka, da o nečem res demokratično odločajo.

Volilcem so bila ustna navodila volilnega odbora dobrodošla

Udeležba na volitvah je bila sorazmerno dobra, saj se je v TOZD FROTIR udeležilo volitev 84% zaposlenih, v TOZD SVILA dobrih 87% in v delovni skupnosti skupnih služb 84%.

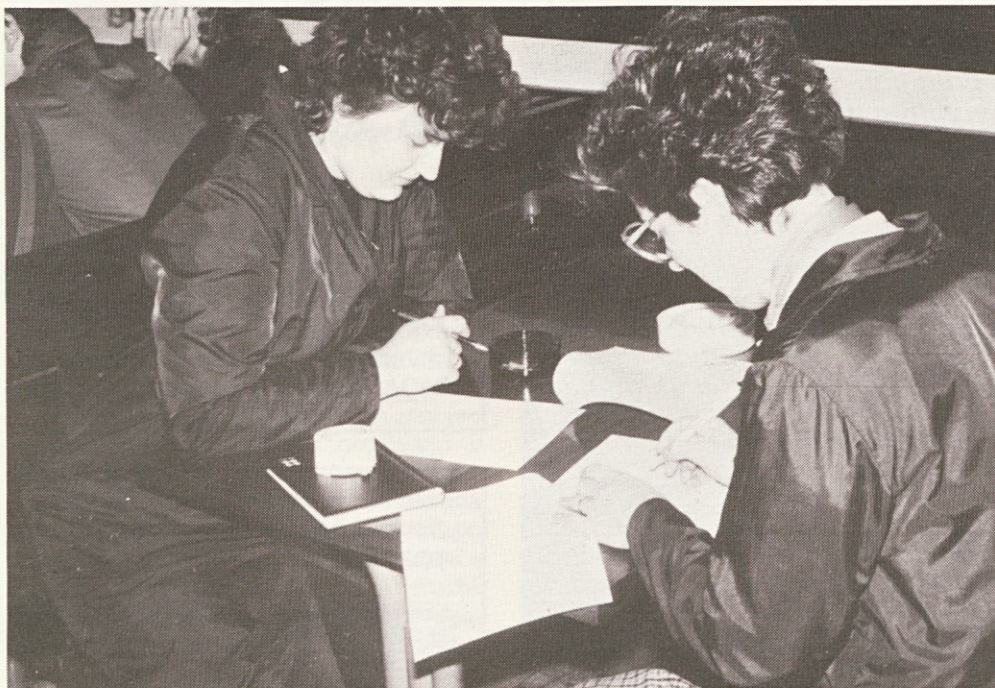
Število neveljavnih glasovnic v delovni skupnosti skupnih služb je bilo minimalno, lahko bi rekli zanemarljivo. V TOZD SVILA neveljavnih glasovnih sploh ni bilo, medtem ko je bila v TOZD FROTIR slika nekoliko drugačna. Število neveljavnih glasovnic se je pri posameznih samoupravnih organih gibalo med 5 in 9%, dočim je bilo pri disciplinski komisiji kar 16% neveljavno izpolnjenih glasovnic, kar je po svoje razumljivo, saj se dosedaj še nismo odločali o kandidatih na odprti kandidatni listi in verjetno nismo dovolj natančno prebrali navodila, ki je bilo sicer nedvoumno napisano. Ali pa se morda nismo mogli odločiti samo za dva izmed predlaganih kandidatov in predsednika in smo obkrožili še tretjega, ne da bi se zavedali, da tako izpolnjeno glasovnico ni mogoče upoštevati!

Novoizvoljeni delegati delavskih svetov so se že sestali na svojih prvih sejah in izvolili predsednike in namestnike, obenem pa so imenovali tudi izvršilne organe – delavska sveta temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb so imenovali komisije z delovna razmerja, delavski svet delovne organizacije pa komisijo za vrednotenje zahtevnosti in uspešnosti dela, komisijo za družbeni standard, komisijo za inventivno dejavnost, komisijo za varstvo pri delu, odbor za informiranje ter uredniški odbor. Tudi nekateri izvršilni organi so se že sestali in se konstituirali, ostali pa se bodo v kratkem času.

Sedanje gospodarsko obdobje je izredno zahtevno tako za vodstvo delovne organizacije kot tudi za samoupravljalce, ki smo jih izvolili oziroma imenovali. Pričakujemo in upamo, da bomo vse prepreke in težave z enotnostjo in medsebojnim razumevanjem uspešno premagovali.

Vsem novoizvoljenim delegatom želimo uspešno in plodno delo.

Senožetnik Mija

Bodo delegati zastopali naša stališča?

Svojo samoupravno pravico in dolžnost sem izpolnila

in jaz tudi

Prebiramo, obkrožujemo, odločamo

Delavski svet delovne organizacije

BALANTIČ Marija	DE 10
BOBOŠEVIČ Anka	DE 10
CIGLER Marija	DE 10
GLAZER Jožica	DE 14
JOKIČ Đuka	DE 14
KARNER Stanka	DE 10
KOROŠEC Franc	DE 14
LAMPRET Štefan	DE 15
PICHLER Milena	DE 23
PODBREGAR Cveto	DE 13
ŠMIDOVNIK Anton	DE 20
ŠTIFTAR Andrej	DE 13
TRTNIK Mija	DE 13
ARNEŽ Bernarda	Svila
RIBIČ Magda	Svila
ŽNIDAR Marija	Svila
ALJAŽ Dragica	DSSS
PINTERIČ Marinka	DSSS
SKAMEN Ivana	DSSS

Odbor delavske kontrole DO

BENKO Bogo – član	DE 13
UHAN Sonja – član	DE 23
ČEVKA Lada – namestnik	DE 14
TROBEVŠEK Ani – namestnik	DE 10
GOLOB Jakob – član	Svila
UČAKAR Valentina – član	Svila
GAVRANOVIČ Nuša – namestnik	Svila
SLAPNIK Mirjam – namestnik	Svila
KODRIČ Anica – član	DSSS
NOGRAŠEK Martina – član	DSSS
ŠUNKAR Milena – namestnik	DSSS
VINKOVIČ Kristina – namestnik	DSSS

Disciplinska komisija

CEDILNIK Franc	DE20
OŠTIR Ida	DE 23
ČASL Boža	Svila
JEGLIČ Jožica – predsednik	Svila
KOŽELJ Majda	DSSS
RIFL Ivan	DSSS

Volitve potekajo po pričakovanju

TOZD SVILA

Delavski svet TOZD SVILA

BRICELJ Zdenka
CAJHEN Jožica
KONCILJA Jernej
KOZOLE Helena
MLAKAR Marija
SPRUK Jožica
VRHOVEC Ljubica
ZUPIN Tončka
ŽAGAR Jožica

Odbor delavske kontrole TOZD SVILA

KEŠ Marinka
PESTOTNIK Tilka
RAK Fani
STERNAD Ljudmila
VRHOVNIK Francka

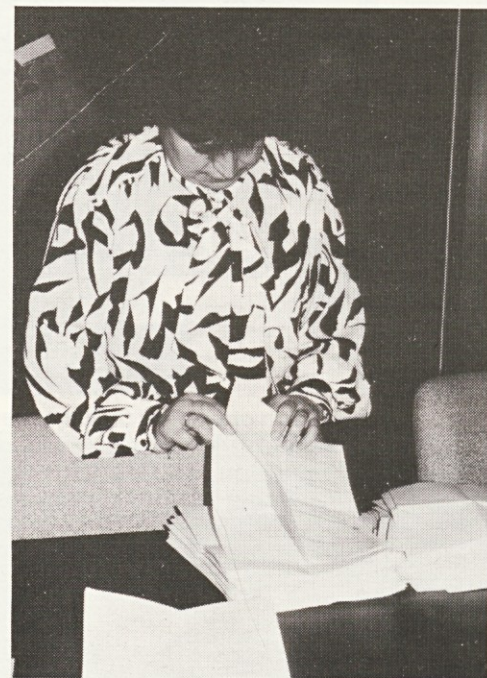
TOZD FROTIR

Dealvski svet TOZD frotir

BERGANT Olga	DE 10
GALJOT Olga	DE 23
GROŠELJ Jožica	DE 10
HUBAD Anka	DE 10
ISKRA Marjan	DE 20
JAGODIC Marjan	DE 13
JENKO Emil	DE 13
JERAS Peter	DE 13
KOROŠEC Mojca	DE 13
KOŽELJ Fani	DE 10
KRAPEŽ Boris	DE 23
MIHORIČ Zdenko	DE 20
MILIČ Marinka	DE 14
MOČNIK Milan	DE 13
OSOLIN Nina	DE 13
PODGORŠEK Marija	DE 14
PRELEC Marija	DE 14
RIJAVEC Zdenka	DE 14
SERŠA Marija	DE 13
ŠUŠTAR Jelka	DE 15
URŠIČ Zvonka	DE 10

Mi smo svojo dolžnost opravili, delegate pa še le čaka

Koliko glasov je dobil posamezni kandidat?

Kdo še ni volil?

Odbor delavske kontrole TOZD FROTIR

GRABOVEC Marija	DE 23
HRIBAR Sašo	DE 13
KOROŠEC Fani	DE 14
MARKUŠ Ivan	DE 20
MERČUN Marija	DE 10
SUŠNIK Franc	DE 15

Delavski svet DSSS

BALANTIČ Silvo
HRIBAR Jakob
KALIŠNIK Darinka
MALETIČ Jana
MEZGA Irena
PAVLIČ Marta
PESTOTNIK Milena
ŠKAMEN Ivana
ŠOLC Dragica
URANIČ Gabi
VAVPETIČ Slavi
ZDOVC Fani

S SINDIKALNEGA SEMINARJA V RADOVLJICI

Mislím, da je pod tem naslovom zelo težko napisati za bralce zanimiv sestavek. Verjetno smo že vsi naveličani širokih političnih govorjenj in pustih razprav. Skušal bom prenesti nekaj misli, s katerimi se sindikalne organizacije srečujejo v sedanjem času in s katerimi sem bil seznanjen na nedavnem sindikalnem seminarju v Radovljici.

Težko bi bilo spraviti na papir vse besede predavateljev, ki so skušali pač vsak po svojem prepričanju vplivati na mišljenje o sindikalni organiziranosti v naši družbi. Ljudje v praksi to drugače vidijo in drugače razmišljajo, kakor pa je to zapisano v teoriji. Torej, kaj je sindikat po teoretični plati?

V razrednem boju za pravice iz dela so delavci spoznali, da bo boj uspešnejši, če nastopajo enotno. S tem namenom so začeli ustanovljati svojo politično organizacijo – »sindikata«. V sindikatu so se delavci izobraževali, razvijali kulturne in druge dejavnosti in oblikovali enotna stališča proti lastnikom kapitala za pravice, ki jim

pripadajo iz dela. Družbena vloga sindikatov kot organizacija delavcev v boju za svoje pravice iz dela pa je v družbenoekonomskih in političnih sistemih različna. Rečeno je, da imajo sindikati v zahodnih sistemih več uspeha, kakor pa pri nas, kjer se po teoriji sindikata v našem sistemu borimo sami proti sebi. V sistemu socialističnega samoupravljanja delavci v sindikatu ne morejo biti nasprotno nastrojeni zoper samega sebe in svojim odločitvam. Vsi predavatelji in slušatelji smo bili mnenja, da se problematične zadeve rešujejo uspešno za nezadovoljne delavce največkrat, žal, le s stavkami. V lanskem letu si je naš sindikat izboril pomembno pravico, to je legalizacijo stavke. Torej sindikati po delovnih sredinah lahko vodijo stavko brez odgovornosti, če ni bila povzročena materialna škoda. Seveda pa najdemo v tem stavku zopet dvo-rezni meč.

Veliko govorimo tudi o tem, da mora sindikat ščititi delavca. Tudi te besede moramo dodobra razčleniti. Ugotavljamo, da

sindikalne organizacije o dobrih delavcih le malokdaj razpravljajo. Gotovo je vzrok v tem, ker jim sindikalna organizacija razen pohvale nima kaj dati. Velika napaka in krivica bi bila, če bi sindikat ščitil slabe delavce, le o teh pa morajo izvršni odbori pred vsakim disciplinskim postopkom reči svoje.

Dosti časa porabimo za obravnavo zaključnih in periodičnih obračunov. Sprašujemo se, koliko smisla ima to. Ko nam zvezna vlada postreže s svojimi ukrepi, se zaključni računi lahko spremenijo tudi, ko so že gotovi.

Mislím, da je organizacija seminarja dosegla svoj pravi namen. Rezultati pa bodo seveda zopet odvisni od posameznikov. Lažje delo sindikata je gotovo v tistih delovnih organizacijah, ki nimajo motenj v poslovanju. Veliko težje delo pa čaka sindikaliste tam, kjer se pojavljajo izgube. Zato se moramo za dobro delo in boljše gospodarjenje prizadevati vsi, saj smo vsi člani sindikata.

Jože Nograšek

PO POTI CELOVITE NABAVNE POLITIKE

Nabavna politika mora težiti k neprestanemu prilagajanju tržni situaciji, ekonomski politiki, predvsem pa prilagajanju devizni politiki, ki dobiva vedno nove in nove obraze, odvisno od trenutno razpoložljivih deviz Narodne banke Jugoslavije. V tem zapletenem gospodarskem procesu je potrebno hitro in pravilno reagiranje, v nasprotnem slučaju se lahko zgodi, da ostanemo praznih rok.

Zadnji ekonomski ukrepi vlade v mesecu novembru 1987 so povzročili pravi šok v gospodarstvu. Za osvežitev spomina naj omenim, da je bila devalvacija dinarja blizu 43%, cene surovin in gotovih izdelkov pa je bilo potrebno vrniti na raven 1. 10. 1987. Ukrepi vlade je bil dokaj nepremišljen ob istočasnem dovoljenju dviga cen energije. Zaradi velike odvisnosti tekstilne industrije od uvoza surovin je bilo takoj jasno, da predilci ne bodo dolgo zdržali pri zamrznjenih cenah in tako se je tudi zgodilo. Pojavile so se sive cene predvsem pri slovenskih proizvajalcih. Finalni proizvajalci smo seveda morali ostati pri zamrznjenih cenah oziroma je bil doslej dovoljen dvig cca 7%, medtem ko smo od 1. januarja plačevali surovine v povprečju 30% dražje. Že grobi izračun nam je pokazal, da je razlika med stroški in prihodkom premajhna. Morali smo takoj ukrepati in poiskati cenejše ponudnike bombažne preje v omejenih količinah, ker je naš asortiman v pretežnih številkah odvisen od posebne kvalitete preje.

Glede količinskega zagotavljanja surovin v I. kvartalu 1988 ni bilo posebnih problemov, ker je ponudba dokaj zadovoljiva. Nekoliko težav bomo imeli pri uvozu barv za FROTIR in pa tkanin za SVILO v drugem kvartalu, ker še vedno nimamo rešeno operativnost blagovnega kredita za FROTIR 400.000 DM in za SVILO 30.000 DM. Direktni uvoz brez blagovnih kreditov je skoraj nemogoč zaradi kroničnega pomanjkanja deviznih sredstev pri poslovnih bankah, kljub temu, da imamo status aktivnega izvoznika.

Zapletene gospodarske razmere nas silijo v celovito reševanje nabavne politike z dolgoročnimi cilji. Rešitve nam morajo biti jasne že sedaj, kakšno pot bomo izbrali pri preskrbi s surovinami do kraja leta 1988.

Ni vedno lahko zadovoljiti načelu: pravočasno, v zadostnih količinah in poceni, ker se razmere na trgu ponudbe in cen zelo različno odvijajo.

Naša usmeritev bo še vnaprej veljala selekciji in izbiri najboljših dobaviteljev, ki nas bodo zadovoljili količinsko, kakovostno in cenovno.

Tomo Okorn

Dve muhi na en mah . . .

Predstavljamo vam našo kulturno animatorko Natašo in »tekstilca« v novi obleki. Želimo si, da bi nas oba razveseljevala s takšnimi in drugačnimi novicami. Zato, obema veliko sreče in poguma!

PRODAJA DANES IN JUTRI

Zelo težko je v sedanjem trenutku govoriti ali pisati o prodaji in biti dobre volje. To pa predvsem zaradi tega, ker poleg subjektivnega delovanja posameznega gospodarskega subjekta pri prodaji vpliva na njeno delovanje v izredno močni meri tudi splošna gospodarsko-ekonomska situacija, ki pa je pri nas vedno močnejše »začinjena« še s splošno politično situacijo. Seveda se vsi ti vplivi še močnejše izražajo pri modelu plansko-tržnega gospodarstva, katerih tokovi se administrativno urejajo. Žal se pri nas ravno ti vplivi vedno močnejše odražajo in nam puščajo vedno manj možnosti delovanja, ki je normalno za razvito tržno gospodarstvo, prisotno pri danes vseh dobro stoječih in stabilnih državah.

Namen tega sestavka naj bi bil osvetliti našo – Svilanitovo prodajo, kar nas vse sigurno najbolj zanima, predvsem pa tiste, ki naj bi doživljali tudi Svilanitev jutri. Mogoče zveni malce poetično, če bi dejal, da ribarimo v kalnem in iščemo posamezne čiste tolmune, ki nam jih je splošna ekonomsko-gospodarska in politična situacija še pustila. Vendar je to kar pravi izraz za današnje stanje. Dokazov za to je toliko, da jih je težko v kratkem zajeti. Ob vseh resolucijah tja do leta 2000, ob vseh podpisanih družbenih in panožnih sporazumih, ob vseh visoko letečih, če hočete tudi utopističnih ukrepih in napovedih os stabilizacijskih in protiinflacijskih ukrepih in naporih ter programih nam teče življenje še vedno po starem – programirano in usmerjeno z našimi ljubimi administrativnimi ukrepi, zakoni, odloki in amandmaji. Tako ostajajo trg ter zakonitosti tržišča in zakon ponudbe in povpraševanja le pobožne želje posameznih gospodarskih subjektov in vseh tistih, ki si skušajo le z dobrim ter kvalitetnim delom prisluziti debelejši kos kruha.

Pa naj o dovolj o tej naši širši družbeni stvarnosti, o našem vsakodnevnem večjem družbenem siromašenju; o njem tako vsakodnevno slišimo in preberemo že preveč. Oglejmo si, kako smo po prodajni plati mi zaključili poslovno leto 1987 in kakšno je trenutno stanje pri plasmaju naših izdelkov.

Gledano samo s stališča realizacije plana prodaje za leto 1987 oziroma neto fakturirane realizacije je bilo leto kar uspešno.

Področje	Index Real. 87/ plan 87	Real. 87/Plan 86
Brisače DT	102	214
Brisače E	98	168
Konfekcija DT	112	251
Brisače I	91	296
Konfekcija I	102	224
Frotir skupaj	102	213
Svila skupaj	125	244
DO Svilanit skupaj	105	218

Iz prikazanih indeksov vidimo, da smo prodajni plan presegli, sledili pa smo tudi inflatornim gibanjem glede na leto 1986. Dosežen pa ni bil plan prodaje pri emblemskih brisačah. To področje prodaje je že drugo leto v upadanju, kar je zaskrbljujoče. Tu se je na trgu pojavila konkurenca, ki nam predvsem z nižjimi cenami (tudi preko 50%) ter visokimi prodajnimi kondicijami prevzema nekatere naše stalne kupce.

Področje	Indeks real.I- III/88/P I-III/88	Indeks R88/R87
Brisače DT	115	217
Brisače E	107	117
Konfekcija DT	134	234
Brisače I	108	424
Konfekcija I	86	289
Frotir skupaj	112	215
Svila skupaj	108	196
DO Svilanit skupaj	111	212

Plan tudi ni bil dosežen pri prodaji brisač v izvozu, vendar je bilo to skoraj v celoti nadomeščeno z izvozom konfekcije, vse skupaj pa je zadostovalo našim uvoznim potrebam.

Bolj zaskrbljujoča od zgoraj navedenega pa sta bila lansko jesen dva dogodka: zamrznitev naših prodajnih cen na nivo 1. 10. 1987 ter odločitev vseh jugoslovanskih grosistov, da bodo zaradi zaostrenih ekonomskih razmer in pičlih rezultatov oz. izgub in pa predvsem nelikvidnosti poslovali samo še po principu konsigna-

cije, t. j. skladiščiti in prodajati izdelke proizvajalcev in jih plačati šele, ko jih dobijo plačane oni.

Proti prvemu uničujočemu dogodku smo ostali takorekoč brez moči: še danes prodajamo po cenah oz. ceniku iz oktobra 1987 z rahlim dovoljenim dvigom od 7,2% ter izbranim asortimanom s tem, da smo poskušali vse, vsaj takrat najnedonosnejše artikle izključiti iz proizvodnje in seveda tudi iz prodaje. Seveda pa nam dobavitelji surovin in ostalega repromateriala pri tem ne sledijo, saj stroški nenehno naraščajo, večina od njih tudi nima cen pod zamrznitvijo; zakonodajalec je dejal temu odpravljanje cenovnih neskladij med posameznimi blagovnimi tokovi, če pa pogledamo kalkulacijo posameznega izdelka, pa je to dirka, kjer je namesto CILJ napisano IZGUBA.

Glede drugega neljubega dogodka – konsignacijska prodaja, pa smo morali vztrajati na klasično kupoprodajnem odnosu do trgovine, ker prvega nismo v stanju redno spremljati. Po naših izkušnjah in izkušnjah ostalih proizvajalcev tudi trgovina ni nič boljša. Iz tega seveda sledi nesoldina plačljivost in finančni nered, ki pa si ga Svilanit v že tako otežkočeni ekonomski situaciji ni mogel privoščiti. Seveda je imela taka reakcija Svilanita, namreč odklonilno stališče do konsignacijske prodaje, posledico pri plasmaju proizvodov in to skoraj dvomesečni boj-kot nabave naših izdelkov pri skoraj vseh grosistih in to od srede novembra 1987 pa do srede januarja 1988. Predvsem se je to odrazilo decembra, ko so nam močno porasle zaloge končnih izdelkov. Z našimi kupci smo našli

skupni jezik delno preko blagovnih kreditov, kolikor smo bili pač sposobni iti v take aranžmaje, delno pa preko pogostejšega naročanja naših izdelkov in s tem izboljšanja koeficienta obračuna zalog pri trgovcih. Tako ta hip delamo že z vsemi našimi kupci, kar se odraža na skoraj izpraznjenih skladiščih predvsem pri naši konfekciji.

Rezultati prvega kvartala so bili zelo dobri:

Iz indeksov realizacije glede na plan in glede na preteklo leto se vidi izredno uspešna prodaja, takorekoč nenormalna, glede na poročila ostalih tekstilnih proizvajalcev, ki jih že pestijo visoke zaloge gotovih izdelkov ter problemi pri prodaji. Seveda pa je vprašljiva akumulacija oziroma, kaj bo Svilanitu ostalo tudi pri dobri prodaji v kolikor bodo stroškiše naprej nebrzdano divjali, pri prodajnih cenah pa smo zakonsko limitirani na nivo cen iz oktobra 1987.

Jože Zver

ZAKULISJE NOVEGA NAGRAJEVANJA

Ko sem s strani uredniškega odbora, kot član komisije za pripravo novih analitskih ocen, dobila zadolžitev za pripravo članka o izdelavi in sprovedbi le-teh ter o prvih odmevih nanje, sem si pač zamislila, da bi o tem pisala malo drugače. Pustila bi ob robu kriterije za ocenjevanje, delitveni model in razne strokovne zadeve, ki večini delavcev niso poznane in jim niti ne povedo kaj dosti. Ne mislim se posipati s pepelom, vendar nekaj zanimivih utrinkov, ki stoji za temi petimi tipkanimi stranmi, kjer so navedene razvrstitve v plačilne grupe, pa bi rada osvetlila. Pa začnimo z letoma 1982 in 1983:

Takrat smo na podlagi reforme usmerjenega izobraževanja, pristopili k spremembam razvida del in nalog. Vsem delom in nalogam smo na novo predpisali ustrezno strokovno izobrazbo in delovne izkušnje, ki so potrebne, da je izvajalec usposobljen, da lahko prične opravljati določeno delo. To naj bi vodilo tudi k uresničitvi takrat zastavljenih ciljev sindikata, da je potrebno proizvodno in strokovno delo boljše nagraditi. Seveda pa sem razvid del in nalog z vsemi v njem navedenimi podatki še zdaleč ni dovolj za izdelavo analitske ocene del in nalog. Tako so vsi vodje dela dobili nalogo, da je potrebno napisati opise del in nalog. To seveda ni tako enostavna naloga, kot se to lahko zdi nekemu, ki je laik na tem področju. Od vsakega vodja zahteva zelo dobro poznavanje posameznih del, nadalje sposobnost bistva prenesti na papir in seveda istočasno reševati še organizacijske probleme, ki so s tem nehote povezani. Vsaka od naštetih zahtev pa od človeka zahteva veliko stopnjo zbranosti in pa seveda dovolj časa. Povedati pa moram še to, da so morali to delo opraviti poleg svojega rednega dela. Vse to pa je na žalost sovpadalo s časom, ko se je naša gospodarska kriza še bolj začela poglobljati in je vsem vodstvenim in vodilnim delavcem nalagala še dodatne obremenitve. Prav iz tega razloga so bili roki za izdelavo opisov del in nalog večkrat prestavljeni, saj smo morali najprej poskrbeti za nemoten potek proizvodnje. S strani delavskega sveta je bila imenovana tudi komisija za usklajevanje opisov del in nalog, ki pa je vodjem dela že v času same izdelave opisov večkrat priskočila na pomoč. Opis del in nalog se je namreč bistveno razlikoval od prejšnjega, saj je zajemal veliko več podatkov, ki pa so nam kasneje pri vrednotenju bili v veliko pomoč. Komisija je z usklajevanjem opisov del in nalog tako pričela šele v drugi polovici leta 86. Zakaj pa je potrebno sploh usklajevanje, bi dejal nekdo? Prej sem že omenila, da ni zado-

sti, da nekdo dobro pozna delo, ampak ga mora tudi znati opisati ali po domače, izluščiti tiste naloge, ki so najpomembnejše, da se uresniči zastavljeni cilj naloge. Po drugi strani pa smo hoteli delno zaščititi vodje dela pred očitki, da kdor več napiše, je potem to tudi boljše vrednoteno delo in podobno. Tako smo v usklajevanje prešli vse vrste opisov. Od nekaterih zelo dobro opisanih, do tistih, ki so bili zelo pomanjkljivi in nedosledni. Šli smo od opisa do opisa, uporabljali enako izrazoslovje, iskali povezave med posameznimi sorodnimi deli in nalogami, dopolnjevali pomanjkljivo napisane opise. Pri usklajevanju smo velikokrat naleteli na organizacijske težave, ki niso rešljive kar čez noč. Posebno težavo nam je predstavljalo tudi podvajanje del in nalog, saj je potrebno na podlagi opisa določiti odgovornosti in pristojnosti izvajalca, ter tehnično organizacijske pogoje. Tako smo v nekaj mesecih vskladili približno 600 opisov del in nalog.

Delali smo dvakrat tedensko v prostorih Skupnosti za zaposlovanje.

Vsklajane opise del in nalog smo najprej posredovali vodjem dela, da so jih ponovno pregledali ter jih potem posredovali v potrditev komisijam za delovna razmerja. Ti opisi pa so bili tudi osnova za vrednotenje zahtevnosti dela.

Zakaj pa je ocenjevanje v takšni obliki sploh potrebno?

Vsaka delitev dela v delovnem procesu namreč vodi v razlike v zahtevnosti posameznih faz dela in nenazadnje del in nalog. Te razlike so očitne že preprostemu in površnemu opazovalcu, predvsem pa jih zaznajo sodelavci v določeni delovno povezani skupini in tudi širše v temeljni organizaciji. Zelo hitro se namreč lahko ugotovi, katero delo se opravlja v težjih pogojih dela, katero delo je odgovornejše, kakšno strokovno usposobljenost zahteva in kje je potreben večji ali manjši fizični ali umski napor. Vendar pa morajo za vsako od navedenih meril obstajati neki zapisani kriteriji (strokovno ugotovljeni), ki izločijo subjektivne momente in se enako upoštevajo pri vrednotenju zahtevnosti brez izjeme na vseh delih in nalogah. Seveda bi bilo najlažje in najbolj enostavno, da bi vsak opis del in nalog vrgli na tehtnico in lahko natančno odčitali, koliko je posamezno delo vredno oziroma za-

htevno. Na žalost večine in na veselje nekaterih se to ne bo nikoli uresničilo. Zavedati se moramo, da se zahtevnost ne izraža v metrih, kilogramih ali litrih, ampak se ocenjuje po dogovorjenih kriterijih.

V naši delovni organizaciji smo se že pred leti odločili za VZD metodo, ki jo je izdelala strokovna institucija ISKRA ZORIN. To je točkovna metoda, ki ima naslednje značilnosti:

- celotna zahtevnost je razdeljena na štiri skupine zahtevnosti,
- vsaka skupina zahtev je razdeljena na elemente zahtevnosti,
- vsak element je razdeljen na več stopenj zahtevnosti.

Pri tem pa ima vsaka skupina zahtev, vsak element in stopnja točno določeno vnaprej dogovorjeno in prilagojeno vsebino in točkovno vrednost.

Opozorila bi še na naslednje novosti pri načinu ocenjevanja, ki so nam v času javne razprave povzročale kar nekaj težav. Pri prejšnjem vrednotenju je bilo ocenjevano delovno mesto, praviloma pa so bile upoštevane tiste naloge, ki so bile v okviru delovnega mesta najzahtevnejše, po času trajanja pa praviloma najkrajše. Razvid del in nalog, ki je delovno področje nosilca razdelil na praviloma več nalog, pa je te nepravilnosti odpravil. Vsaki nalogi se je določil še čas trajanja v okviru delovnega področja.

Iz analitske ocene so izločeni tudi pogoji dela, tako da so sedaj naloge dejansko lahko med seboj primerljive po zahtevnosti dela. Dobljeno število točk po skupini pogojev dela pa predstavlja dodatno zahtevnost del in nalog, ki se prišteva k osnovni zahtevnosti oziroma se obračunava kot dodatek. V času javne razprave je bilo velikokrat postavljeno vprašanje, zakaj se je število točk iz naslova delovnih pogojev bistveno zmanjšalo v primerjavi s prejšnjim vrednotenjem. Večina pogojev dela, ki so bili upoštevani pri vrednotenju, je bila merjenih. Meritve je opravil Zavod za varstvo pri delu. Pri prejšnjem vrednotenju pa pogoji dela niso bili merjeni, ampak ocenjevani, kar pa je logično pogojevalo nekoliko večje število točk. Nesporno je, da so se v nekaj zadnjih letih pogoji dela izboljšali (zmanjššan ropot, izboljšava mikroklima v barvarni, oplemenitilnici, kotlovnici, itd.). Poleg tega pa po navodilih oddelka za varstvo pri delu, smo možnost nastopanja poškodb vrednotili v sami analitski ocenitvi in ne v pogojih dela, kot je bilo to v preteklosti.

Kako je komisija ocenjevala?

V ocenjevalno komisijo so bili poleg mene imenovani predstavniki iz posameznih TOZD in DSSS, ki v globalu poznajo dela in naloge, ki se opravljajo v delovnih sredinah, iz katerih izhajajo.

Prvotno so obstajala tudi mnenja, da bi se v ocenjevanje vključil širši krog ocenjevalcev. Vendar pa je izkušnja iz preteklega ocenjevanja, ko je nova analitska ocenitev burila duhove skoraj eno leto, izločila to možnost.

Za ocenjevanje zahtevnosti del in nalog je potrebno zelo dobro poznavanje VZD metode, ki je opisana na 226 straneh knjige »Vrednotenje zahtevnosti dela«. Potrebno je nadalje dobro poznavanje vseh opisov elementov zahtevnosti. Naj navedem samo podatek, da jih en analitski karton vsebuje približno 240 in če še omenim, da je bilo potrebno oceniti 600 takih kartonov, to pomeni, da smo približno 100.000-krat tehtali ali je določeno število točk upravičenih ali ne. Upam si trditi, da smo vsakemu opisu del in nalog in vsaki analitski ocenitvi namenili enako veliko pozornosti in da s strani komisije namerano ni bila nedodeljena nobena točka. Seveda pa se zgodi, da se o tolikšnem obsegu naredi napaka, ki sicer v globalu ne pomeni nič, posameznika pa zelo prizade. Pri ocenjevanju smo enako kot pri vsklajevanju opisov del in nalog, iskali povezave med sorodnimi deli ter med podobnimi organizacijskimi ravnanji. V kolikor nam določene stvari niso bile razumljive, smo iskali pojasnila pri vodjih dela oziroma pri strokovnih delavcih. Hoteli in želeli smo, da bi svoje delo čimbolj kvalitetno opravili in pripravili realen predlog analit-

skih ocenitev. Toliko tudi v pojasnilo vsem tistim, ki so sejali govornice, da ocenjevalna komisija izkorišča čas, namenjen ocenjevanju, v lastno zabavo.

Poleg samega ocenjevanja smo morali pripraviti tudi lestvico za odčitavanje grup dela in s predlogom, da bomo imeli od sedaj 32 grup dela (čeprav smo jih imeli z upoštevanjem podgrup že prej skoraj toliko) zasejali kar precej zmede med delavci. Nekateri so ta podatek malo priredili po svoje in pričeli razširjati govornice, da je direktor delovne organizacije pridobil kar 10 grup, delavci pa precej manj.

Ocenjevanje je bilo končano v mesecu novembru. Predlog analitskih ocen smo najprej posredovali strokovnim svetom in vodjem dela.

Ko je bil predlog na tem nivoju vsklajen, smo ga v prvih januarjskih dneh preko komisije za nagrajevanje posredovali v javno razpravo. Takrat se je spet uresničil star pregovor, ki pravi, da se vse začne in konča pri denarju. Zavestno smo se odločili, da bomo za nekaj časa postavili ob stran delo, boljšo produktivnost in kvaliteto in se z zavihanimi rokavi odpravili v

POŠTEN ODNOS IN SPOŠTOVANJE DELA

December 1987. Florijan Torkar-Cveto je sprejet na delovno mesto vodje tozd Frotir. Nove dolžnosti, nov način dela! Kako se ga bo lotil? Kaj misli? Izkušenj ima prav gotovo dovolj. Dvajset let v Svilanitu, na različnih delovnih mestih v proizvodnji, diplomirani inženir tekstilne tehnologije, strokovno dovolj podkovan...

April 1988. Štiri mesece po tem dogodku se pogovarjam z njim v njegovi pisarni, ki v neki meri odraža njegov značaj. Svetla, urejena, prijetna za oko..., racionalno razmeščeno pohištvo. Cveto rad porabi veliko časa za delo, katerega učinek je viden. Ne govori veliko, a takrat ko govori, stori to kratko in jedrnatno in mnogokrat ima povedano jedek prizvok. Poznana je tudi njegova »pikantnost«.

– V firmi delaš že dvajset let z istimi ljudmi. Sedaj si vodja tozd Frotir, prej pa si bil dva mandata tehnični vodja. Ali so se odnosi med teboj in tvojimi sodelavci spremenili?

Premalo časa je preteklo, da bi te relacije lahko ocenil. Moj odnos do sodelavcev je, vsaj mislim da, ostal takšen, kot je bil prej, vendar pa se je sodelovanje razširilo tudi na druga področja. Sedaj se namreč ukvarjam s poslovanjem in usklajevanjem

poslovnih interesov znotraj delovne organizacije in z drugimi poslovnimi partnerji, medtem ko je bilo moje prejšnje delo predvsem na tehničnem področju in osredotočeno na organizacijo dela v tozd Frotir.

– V Sloveniji se zadnje čase uveljavljajo razni procesi, ki delujejo v prid širjenju demokracije. Eden od teh je, da članstvo v Zvezi komunistov ni več pogoj za imenovanje na vodilna delovna mesta v delovnih organizacijah. Vodilni delavci pa so zadoženi za pravilno delovanje samoupravnih organov oziroma za izvajanje samoupravnega sistema v naši družbi.

boj za boljše, višje grupe. Seveda se o kakšni pametni presoji upravičenosti oziroma neupravičenosti v takšnih trenutkih še zdaleč ne more misliti. Postavili so se na preizkušnjo tudi dobri tovariški odnosi, pozabile so se skupne muke, ki so se preživljale, da bi se dosegli zastavljeni delovni cilji. Vse je narobe, vse je postavljeno na glavo, je zašumelo po delovnih središnih. Vse kritike iz preteklosti, da ni logično, da so nekatera dela in naloge ocenjene z enako grupo, so naenkrat izginile. Kar naenkrat je spet postalo logično, da ta dela in naloge morajo biti skupaj. Prvo, kar bi lahko zaključili je to, da nam nove analitske ocenitve niso prinesle tistega, kar smo toliko let nestrpno pričakovali. Ta trditev je povsem razumljiva, saj smo vsi pričakovali veliko več in noben ni pričakoval manj.

Reakcije so bile različne. Nekateri so reagirali zelo burno, pričeli so odklanjati delo, vendar so se mnogi od teh po temeljitem in razumnem pogovoru pomirili. Drugi so ubrali drugačno pot. Užaljeno in molče so naprej opravljali svoje delo in niti niso nikomur dopustili, da bi jim zadevo podrobneje obrazložil.

Formirale so se razne skupinice, ki so s takšnimi in drugačnimi, resničnimi in neresničnimi podatki vznemirjale tudi tiste delavce, ki so bili z oceno sicer zadovoljni, da so še ti postali nezaupljivi in pričeli dvomiti v pravilnost vrednotenja. Izkazalo se je, da nekateri zelo površno poznajo delo sodelavcev, s katerimi so se primerjali in je bilo zaradi tega nezadovoljstvo še veliko večje. Nadalje so prišle na dan tudi razne zgodbe o nesposobnih sodelavcih, vodjih, komisije za ocenjevanje in še bi lahko naštevala. Za vodje dela in komisije se je pričelo mukotrpno razlaganje in prepričevanje. Poslušati smo morali vse vrste težave in v večini primerov smo celo ugotovili, da nimajo nobene povezave z novim vrednotenjem. Vendar smo poskušali odgovoriti vsem kolikor je bilo v naši moči. Vsak zakaj je moral imeti svoj zato.

Živci so popuščali vsem po vrsti, prizadejim, vodjem dela in komisiji. Selili smo se iz sestanka na sestanek, delavcem so nekatere prve nejasnosti postale že bolj razumljive in prvo razburjenje se je nekako poglelo. V času razjasnjevanja in razčiščenja pripomb so se odpravile še neka-

tere nepravilnosti, seveda pa jih bo nekaj ostalo še za reševanje kot pritožbe na delavskih svetih. Nekatero nepravilnost bodo pa ostale, ker jih ne moremo ali pa nočemo pojasniti in razrešiti, saj imajo globlje korenine in je dostop do njih zelo težak.

Počasi bomo morali odvihati rokave in jih ponovno zavihati in oditi v boj ne samo za boljšo grupo, ampak za boljšo produktivnost in kvaliteto. Kajti ti dve postavki nam bosta v prihodnosti določali, kakšen kos pogače bomo namenili za osebne dohodke.

Jana

Dobrodošli med nami

Človek na takšnem delovnem mestu mora biti tudi glede sistema in izvajanja samoupravljanja strokovno usposobljen ali vsaj imeti določene izkušnje, ne glede na članstvo v Zvezi komunistov. Razmejevanje med dolžnostmi upravljanja in samoupravljanja je odgovorna in zahtevna naloga, ki pogojuje odnose med ljudmi. Posamezni delavec ima naloge, ki naj jih izpolnjuje tako, da bo vsak in vsi z njim zadovoljni. Poudariti moram pošten odnos in spoštovanje do delavčevega dela. Mnenja sem, da je vsako delovno mesto v tovarni potrebno.

– Svilanit je trenutno dobro stoječa tovarna kljub mnogim negativnim tokovom v gospodarstvu. Kakšen razvoj Frotirja predvidevaš, vsaj za leto 1988?

Gospodarska situacija doma in v svetu je izredno zaostrena in zato so vsakršne prognoze tvegane. Poudariti moram, da si bo ves strokovni tim prizadeval za realizacijo že obstoječih razvojnih planov. Sredstva za leto 1988 so vsa kompletno angažirana, načrtovane investicije so v teku izvajanja. Največja naloga bo obdržati nivo deviznih pravic. Anuitete za letošnje leto so največje do sedaj. Investicijsko vzdrževanje mora potekati tekoče. Izredno skrb moramo posvečati kvaliteti naših izdelkov, ker bomo le tako lahko konkurenčni na tujem in domačem trgu.

– V dnevnem časopisju lahko vsak dan preberemo, da imajo tovarne velike težave s preskrbo osnovnih materialov za proizvodnjo.

Za proizvodnjo frotirja poteka nabava osnovnih surovin dokaj ugodno, vendar so cene le-teh v zadnjih mesecih zelo porasle. Nabava iz uvoza mora potekati kontinuirano, sicer lahko nastopijo motnje v

neposredni proizvodnji. Cene osnovnih surovin in energije se večajo in glede na to moramo vedno znova usklajevati cene naših končnih izdelkov, da ne nastanejo izgube. Ves čas je potrebno intenzivno sodelovanje z nabavno in komercialno službo delovne organizacije Svilanit.

Finančno stanje je trenutno ugodno, kljub povečanim prispevkom. Nestrpno čakamo obračun za prvi kvartal; upamo, da bo za nas ugoden.

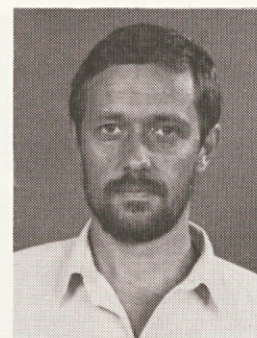
Na uspešno poslovanje tovarne in s tem Frotirja vplivajo zunanji faktorji, in vpliv le-teh je prevelik. S temi faktorji mislim na neznane oziroma meglene restriktivske ukrepe, na primer kakršni so bili intervencijski ukrepi. Sedaj vsi vemo, kaj pomenijo.

– Nov sistem nagrajevanja po delu se je pripravil zadnja tri leta, dokončno izoblikovan in sprejet pa je bil v začetku tvoje mandatne dobe na tem delovnem mestu.

K novemu sistemu nagrajevanja po delu smo pristopili predvsem zaradi pravilne razmejitev režijskega in proizvodnega dela. Slednje naj bi dobilo svojo pravo ceno. Mislim, da smo v tem uspeli. Nekaj pritožb sicer je, vendar ocene o tem, ali so vsebinskega pomena ali so pritožbe na osnovi osebne prizadetosti, sedaj še nimamo. Seveda upam, da nam bodo gospodarske razmere omogočale obdržati nivo osebnih dohodkov in prav tako našega družbenega standarda.

Na koncu najinega pogovora mi je Cveto povedal, da je bil Frotir do sedaj zelo dobro vodena organizacija, in da bo potrebno veliko energije, da bo ostalo tako še naprej, za izboljšave pa se bo potrebno posebej potruditi.

Inči

Miha Mihelčič

Z odhodom vodje izvoza iz komercialne službe je nastala potreba po nadomestitvi delavca za to delovno področje. Izmed prijavljenih kandidatov je bil izbran tov. MIHELČIČ Miha, ki je na podobnem delu delal v DO Emona

Commerce Ljubljana. Delovno razmerje je sklenil v pričetku aprila in že spoznava konkretno izvozno situacijo v naši delovni organizaciji.

Rodil se je 2. 8. 1950 v Mengšu, po poklicu je ekonomist z večletnimi izkušnjami na področju zunanje trgovine. Delovne izkušnje je pridobil tako na uvozu kot izvozu, 2 leti je bil tudi komercialni predstavnik DO Emona na Švedskem.

Svojo delovno pot je pričel po končanem študiju kot pripravnik v DO Emona Commerce Ljubljana, po končanem pripravništvu je prevzel delo komercialista pri uvozu opreme in repromateriala, kasneje pa je napredoval v vodjo oddelka, v katerem je delal kot komercialist. Leta 1983 je bil delegiran na delo v firmo Globmarket AB v Stockholmu, ki je last Emona Commerce. Tu je delal kot predstavnik Emona na prehranbenem področju. Iz osebnih razlogov se je pred potekom mandata konec leta 1985 vrnil na delo v matično DO kot vodja izvoza pijač.

Za delo v naši DO se je odločil zaradi želje po menjavi delovnega področja in bližine doma, saj živi v Suhadolah.

Vemo, da je izvozno področje pomembno v poslovanju naše delovne organizacije, zato novemu sodelavcu želimo čimveč uspeha pri delu.

Alojz Jerman

PA JE POMLAD PRIŠLA, Z ROŽAMI RDEČIMI...

Čeprav so vam svatbene rože že odcvetele, naj vam v mesecu maju ponovno vzcvetijo in spomin na trenutek življenjski, ko sta dahnili svoj . . . da . . . spet oživijo

Da bi se še dolgo nasmihala svoji sreči pa tudi ti Jana!

Le pogumno naprej, saj ti bo še lepše kot doslej

Rajko je zakonski jarem resno vzel in je na sprejemu novoporočencev zastopal tudi svojo družico, ki je ta čas pričakovala malo Vesno . . .

Izmenjava izkušenj?!

Športne
novice

OSEMINDVAJSETA REPUBLIŠKA TEKSTILIADA NA POHORJU

Letošnji smučarski sezoni zima ni bila naklonjena. Klju vsem »nezimskim težavam« smo Svilanitovi smučarji v letošnji sezoni odvijugali na dveh čisto zaresnih tekmovaljih.

V februarju smo se udeležili smučarske tekstiliade na Pohorju – Arehu, katere organizator je bil DITT iz Maribora in njen pokrovitelj Mariborska tekstilna tovarna Maribor.

17 smučarjev se nas je v zgodnjem sobotnem jutru zbralo pred tovarno. Za večino je bil to delovni dan, za katerega smo si izprosili izredni dopust, vendar smo kljub temu enega pogrešali; naj verjamem, da je doma najlepše? Naredil se je sončen dan in komaj dobro smo prispeli do smučišč, že so nekateri morali pohiteti

Je Igor »izvažal« tudi na tekstiliadi?

na štart. Kako se je boj odvijal do cilja, pa naj povedo kar rezultati:

Fantje do 30 let

1. ARCET JANKO (Tekstil Ljubljana) – 44.03
13. URŠIČ DRAGO (Svilanit) – 46.21
30. JAGODIC MIRO (Svilanit) – 48.86

83 tekmovalcev – uvrščenih

Fantje 30–40 let

1. SEVČNIKAR JOŽE (Tekstilna fakulteta) – 43.91
7. ZAJC LOJZE (Svilanit) – 45.40
8. FERBEŽAR IGOR (Svilanit) – 45.42
22. JENC STANE (Svilanit) – 47.72

89 tekmovalcev – uvrščenih

Moški 40–50 let

1. NADIŠAR MIRO (BPT Tržič) – 32.34
 21. NOVAK FRANČ (Svilanit) – 36.20
 59. CEVEC BINE (Svilanit) – 40.69
- 82 tekmovalcev – uvrščenih

Moški nad 50 let

1. ALBREH BRANKO (Etiketa Žiri) – 31.96
 24. GRILJC FRANČ (Svilanit) – 38.29
- 42 tekmovalcev – uvrščenih

Upokojenci

1. SELJAK BOGDAN (Svilanit) – 34.79
- 9 tekmovalcev – uvrščenih

Pa še rezultati nežnejšega spola:

Dekleta do 30 let

1. ŠIMEC MOJCA (Trak Mengeš) – 30.80
 6. TROBEVŠEK JOŽI (Svilanitš) – 33.26
 8. OSOLIN NINA (Svilanit) – 34.27
 34. HRIBOVŠEK ANDREJA (Svilanit) – 39.19
- 79 tekmovalk – uvrščenih

Dekleta od 30–40 let

1. RUPNIK ANDREJA (Gor. pred. Škofja Loka) – 35.20
 2. SKOČIR REGINA (Svilanit) – 35.75
 48. ZANOŠKAR MILENA (Svilanit) – 43.46
 63. KOROŠEC MOJCA (Svilanit) – 47.54
- 74 tekmovalk – uvrščenih

Ženske nad 40 let

1. ROJS INGE (MTT Maribor) – 36.95
 13. SELJAK MAGDA (Svilanit) – 39.41
 14. GALJOT OLGA (Svilanit) – 39.90
- 49 tekmovalk – uvrščenih

Pot nazaj proti domu je bila tako obogatena z zlato Bogdanovo in srebrno Reginino medaljo. V skupnem seštevku ekip pa smo med 41. udeleženi ekipami osvojili odlično 7. mesto. Dobra volja je tudi po zaslugi brezskrbne in udobne vožnje vzdržala vse do doma s Svilanitovima »traficoma« in njunima šoferjema Borisom in Andrejem.

Je dobro razpoloženje vplivalo na končni uspeh?

TOVARNIŠKO TEKMOVANJE V VELESLALOMU

Nedelja, 28. februarja, že tretja po vrsti, ko smo se s smučkami odpravili na Veliko planino in se spraševali: Bo tudi tokrat tekmovanje odpadlo zaradi slabega vremena, kot že dvakrat pred tem? Vrsta čakajočih ob 8. uri zjutraj na spodnji gondolski postaji je obetala, da naprave zgoraj na planini vozijo.

In res je bilo tako. Da bi se kar najhitreje ogreli za tekmo, smo se spustili v Tih dolino, kjer nas je pričakala ob vlečnici TIHA 2 že postavljena veleslalomska proga. Organizacijo postavitve proge in elektronskega merjenja časa smo tudi letos prepustili Smučarskemu klubu Jurij Libnik iz Stranj, kateri so zopet potrdili, da so kos tej zastavljeni nalogi. V imenu vseh nastopajočih se jim lepo zahvaljujem.

Točno ob 10.30 so se spustili po progi prvi predtekmovalci iz smučarskega kluba, kateri so pokazali, kako najhitreje med rdečimi in modrimi vratci do cilja.

Tekmo so začeli naši najmlajši, saj so jih tudi letos Svilanitove mamice in očetje vzeli s seboj.

Tekmovali so:

mlajši pionirji, 9–11 let

1. ERMAN GAŠPER 29,79
2. ZAJC TINA 36,46
3. SKOČIR TEJA 36,93
4. PREGI TADEJ 41,57
5. PREGI ANKA 1.24,81

starejši pionirji, 12–15 let

1. ŠKRJANC TOMAŽ 28,09
2. ERMAN BLAŽ 29,58
3. URŠIČ GREGA 31,27
4. NOVAK NINA 34,90
5. ZEMLJEN TADEJA 42,01
6. SKOČIR NINA 46,86

V kategoriji žensk do 25 let je zmagala TROBEVŠEK JOŽI, do 35 let je bila najhitrejša OSOLIN NINA, in v kategoriji nad 35 let SKOČIR REGINA.

Med moškimi se je veleslalomski boj zaključil takole: v kategoriji do 25 let je zmagal URŠIČ DRAGO, med letniki 35 do 45 let ZAJC LOJZE in nad 45 let je bil najhitrejši naš upokojenec SELJAK BOGDAN.

Pogrešate rezultate v moški kategoriji od 25 do 35 let. Vseh 6 prijavljenih je očitno obupalo, mogoče pa bo boljše drugo leto, bo ...?

Vsem udeležencem smo ob enolončnici v hotelu Šimnovec podarili praktična darila – našo brisačo, najboljšim pa tudi priznanje Rdečih lis (katere je obarvalo prijetno pomladno sonce).

Zadovoljni smo odšli v dolino v upanju, da bo naslednja zima bolj radodarna s snegom.

Andreja Hribovšek

ŽE PETNAJST LET S FOLKLORO

Že 20 let poživlja kulturne programe ob različnih prilikah v Kamniku, njegovi bližnji okolici in širom domovine ter celo v deželah onstran meja folklorna skupina KAMNIŠKA BISTRICA. To je ena izmed najbolj delovnih skupin, če upoštevamo, da imajo 20 do 30 nastopov letno v domovini in en do dva nastopa v tujini.

Še ni dolgo odkar je skupina svečano proslavila dvajseto obletnico svojega obstoja in kamniškemu občinstvu pripravila pisan celovečerni program v dvorani kina DOM. Ob tej priliki je dobila skupina nagrado »TOMA BREJCA«, ki so jo pridružili številnim priznanjem iz preteklosti:

- Zlata plaketa s tekmovanja alpskih dežel – podeljena najbolj izvirni plesni skupini na festivalu v Trentu, Italija
- Priznanje OF, KS Kamniška Bistrica
- Priznanje za osvojeno drugo mesto na mednarodnem festivalu v Veldnu v Avstriji.

Skupina se je v globoki hvaležnosti spomnila svojega ustanovitelja tov. Dobnikarja. Sedaj vodi skupino Poljanšek Franc, ki je z dušo in srcem predan tej lepi in stari ljudski umetnosti. Na svečani prireditvi je nastopila tudi folklorna skupina dijakov iz osnovne šole Stranje, ki so dokazali, da imamo tudi podmladek na tem področju in da plesalcev ne bo zmanjkalo.

Folklorna skupina Kamniška Bistrica slovi predvsem po izviranosti, pleše samo gorenjske plese oziroma le plese, ki izhajajo iz Tuhinjske doline. Material o starih plesih je zbral njihov vodja sam, ki opravi tudi koreografsko delo. Seveda pa njihovo delo podpira in jim stoji ob strani priznan strokovnjak s tega področja dr. Bruno Ravnikar. On organizira tudi gostovanja v tujini, ki jih je bilo že kar precej. Nastopali so že v Holandiji, Nemčiji, Italiji, Madžarski, Avstriji. Za letošnje leto upajo, da bi svojo plesno umetnost pokazali Švicarjem ali kje drugje. Plesalci se radi spominjajo nastopa pred Titom v Beogradu na dan mladosti. Prijetno je bilo srečanje s smučarskimi mladinskimi reprezentanti letos na mladinskem prvenstvu v Avstriji. Skupina je večkrat izbrana, da zastopa slovensko folkloro na raznih prireditvah kot na primer na »Smotri folklore« v Zagrebu, na umetniških večerih v Ohridu in v mnogih drugih krajih širom Jugoslavije. V komercialni službi imamo sodelavca, ki že celih petnajst let brusi pete v tej folklorni skupini. To je Cocej Bojan. Želja po plesu je Bojana napotila med te vesele fante in dekleta. Po preizkusu posluha,

smisla za ritem in gibalnih spretnostih je bil Bojan sprejet med plesalce. Od takrat mu folklor kroji življenje. Dva večera v tednu imajo redne vaje v Kamniku. Za glasbeno spremljavo na vajah in nastopih poskrbi požrtvovalni Karel Kuntnar, ki ga ne zadrži niti slabo vreme, da se ne bi pripeljal s kolesom na vajo. Le malokdaj se zgodi, da ga ni. V takšnih primerih se pač morajo zadovoljiti s posneto glasbo.

Sodelovanje v plesni skupini ni zaključeno le s tem, da se udeležuje vaj, Bojan in tudi drugi člani skupine imajo še mnoge druge naloge in dolžnosti. Zaradi organizacije nastopov, gostovanj in sploh za obstoj takšne skupine je potrebno veliko organizacijskega dela, marsikatero popoldne ali večer Bojan sodeluje na raznih sestankih. Dalj časa je bil tudi podpredsednik skupine.

Folklorna skupina Kamniška Bistrica je pobratena s folklorinima skupinama iz Lupogalva in Nedelišča. To sodelovanje se razvija v obliki izmenjave nastopov, izkušenj in znanja. Tako so Kamničani s pomočjo plesalcev iz Lupoglava naštudirali nekaj njihovih posavskih plesov in se opremili tudi s posavskimi narodnimi nošami. Prijatelji – plesalci iz Lupoglava pa so se s pomočjo Kamničanov naučili nekaj naših plesov in nabavili gorenjske narodne noše.

Bojan se je v želji za svoje osebno izpopolnjevanje v tej stari ljudski umetnosti udeležil tudi tečaja folklorne v Ljubljani. Pod vodstvom dr. Bruna Ravnikarja je izpopolnil in obogatil svoje znanje v plesu, naučil se je pisave, s katero zapisujejo plese. Vsak gib in korak ima poseben znak. Na tak način se ohranja staro ljudsko izročilo o plesih in folklori za naše bodoče rodove. Bojan se je na tečaju tudi

usposobil za delo z mladino in odraslimi. Celo leto je nato vodil folklorno skupino šolarjev. Vedno pa tudi sodeluje pri učenju novih plesalcev, ki se pridružijo skupini. Vsako leto oktobra nabira skupina nove člane. Običajno kaže zanimanje za ples več ljudi, toda za resno delo s skupino se končno odloči le nekaj parov. Mnogi vidijo v sodelovanju s folklorno skupino le nastope in lepa potovanja, pa prijetne družabne večere po nastopih. Takšnim je trdo delo na vajah kmalu prenaporno in prenehajo s to dejavnostjo. Tudi Bojan se mora odreči marsičemu, a to njemu ni težko, ker je plesu predan z dušo in telesom.

Bojan mi je pripovedoval tudi o tem, da se skupina mora večkrat spoprijeti tudi s finančnimi problemi. Zaradi izredne aktivnosti skupine je občinska finančna podpora kar ugledna. Kljub temu morajo zelo varčno obračati vsak dinar. Draga je oprema. Narodna noša mora biti do vsake podrobnosti točen posnetek originala. V zvezi z nošami kontaktirajo tudi z znano strokovnjakinjo na tem področju, Tončko Maroltovo. Noše popravljajo nekatere članice kar same. Tako nadaljujejo bogato folklorno tradicijo Kamnika, o čemer priča tudi zbirka originalnih narodnih noš pri Lectarju.

Draga so tudi potovanja. Vsa gostovanja potekajo na podlagi izmenjave. Skupine si plačujejo same le vožnjo. V krajih, kjer nastopajo, so gostje domače folklorne skupine. S tem prevzame skupina obveznost, da gostiteljem povrne gostoljubje. Pred dvema letoma so bili v gosteh v Kamniku plesalci iz Turčije. Srečanje je bilo zelo prijetno, skupina je prikazala lepe plese. Iz tega srečanja je sledilo tudi povabilo za nastop v Turčiji, a žal bi bil to prevelik zalogaj tudi za finance naše folklorne skupine. Lepe spomine ima Bojan tudi na gostovanje na Madžarskem, v Baji. Ob tej priliki so ponovno občudovali čudovite plese gostiteljev. Na Bojana pa so najgloblji vtis napravili ruski plesalci, ki so tudi gostovali v Baji. Ti prekašajo po svojem temperamentu prav vse skupine.

Sicer pa dela skupina že po utečenem vsakoletnem programu, mi je razlagal Bojan. Prvi večji nastop v sezoni je nastop v Kamniški Bistrici prvega maja. Sredi poletja, julija so organizatorji prireditve »Dnevi narodnih noš«, na kateri seveda tudi sami nastopajo. Sodelujejo tudi na reviji gorenjskih plesov. Skoraj vsako leto gostujejo pri pobratenih skupinah v Nedelišču in v Lupoglavi. Tem ustaljenim prireditvam se pridruži potem še vrsta nastopov v raznih krajih naše domovine.

To delovanje Bojanu bogati vsakdanje življenje in mu poleg skrbi in naporov nudi mnogo zadovoljstva in srečnih trenutkov. Želeli bi, da bi imeli še dosti takih Bojanov, ki bi s toliko ljubezni gojili in negovali stara ljudska izročila in nas s svojimi čudovitimi izvirnimi interpretacijami starih plesov za trenutek odtrgali od vsakdanjega pehanja za materialnimi dobrinami.

Alenka Doplihar

Upokojili
so se

ŠE VELIKO VESELJA ROZKA!

Rozka Fabjan je prišla v Svilanit pred 33 leti. Mlado idrijsko dekle je pot pripeljala v Kamnik in njena prva zaposlitev je bila v tedanji Svilanitovi tkalnici. Po štirinajstih letih dela ob ropotu stavev je kot izkušena tkalka začela z delom na kontroli metražnega blaga in brisač, kjer je ostala do upokojitve.

Skozi njene pridne roke je šlo na tisoče metrov frotirja in njeno izkušeno oko ni prezrlo nobene napake. Pogosto so se spreminjali vzorci, številke in artikli, a je vse to zapisovala z največjo natančnostjo in z veseljem opravljala svoje delo. Čeprav je drobne in krhke postave, je vendar z »lahkoto« prevažala težke vozove.

Rozka je bila vsa leta dobra sodelavka; rada je pomagala tovarišicam v stiski, čeprav tudi njej ni vedno sijalo sonce. Skrb za družino in delo v službi so velika obremenitev za mater in ženo, a pride čas, ko vsega tega ni več. Toda Rozki je ostalo še veliko energije in tudi načrtov za prihodnost ji ne manjka. Od sodelavcev kontrole se je poslovila z nepozabnim srečanjem, na katerem ni manjkalo celo pravih idrijskih žlinkrofov. Dolgo nam bo še ostal prijeten spomin na našo pridno, vestno in prizadevno sodelavko in ji želimo še dolga leta zdravja in sreče v krogu svojih najdražjih. *Sodelavci*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem in sodelavkam, ki so sočustvovali z nama, ji podarili cvetje in jo spremili na njeno zadnjo pot.

KONCILJA Milena
BEČ Lada

POSLOVILA SE JE TUDI SILVA

Tudi Silva je težko čakala trenutka, da se poslovili od dela v tovarni in odide v pokoj.

Tov. Majdičeva se je zaposlila v DE šivalnica 1964. leta na delih in nalogah robilke po širini. Dosegala je nadpovprečne rezultate dela in se trudila za dober doseg kvalitete njenih izdelkov. Na teh delih je delala dolgo vrsto let prizadevno, vendar ji žal zdravje ni prizanašalo. Začele so se težave s hrbtenico, ki jih je po vsej morala sama nekako premagovati. Na njeno željo je bila pred nekaj leti razporejena na entlanje okrasnega traku, kjer je lažje delala zaradi manjših brisač in tu ostala vse do upokojitve.

Sedaj je že doma v zasluženem pokoju in v miru lahko ureja vrt in goji rože. Dela ji prav gotovo ne zmanjka, pa še zase ima posledje več časa, ki ga bo lahko posvetila krepitvi svojega zdravja.

Mi vsi ji želimo, da bi v pokoju uživala še mnogo let zadovoljna in srečna, predvsem pa zdrava!

Hubad Anka

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi naše drage žene in sestre se vsem sodelavkam in sodelavcem iskreno zahvaljujemo za sočustvovanje, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

SMIDOVNIK Andrej
GOLOB Tilka
OSTIR Ida

ZAHVALA

O mnogo prerani smrti mojega moža in očeta ŠTUPAR Franca se iskreno zahvaljujemo vsem članom DO Svilanit za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno hvala tov. Jermanu za lepe poslovilne besede.

Žena Majda,
sin Robert, hči Veronika

MARIJI ŽELIMO PREDVSEM ZDRAVJA

Marije ČANIĆ verjetno nismo vsi poznali, saj je bila delavka naše tovarne le dobra štiri leta, potem pa se je zaradi bolezni meseca januarja letos invalidsko upokojila.

Dobra štiri leta, ki jih je preživela z nami, je skrbela za red in čistočo v previjalnici. Zaradi bolezni, s katero je že prestopila tovarniški prag, je imela Marija kar precej težav, zato je v tisti pravi delovni luči nis-

mo imeli prilike spoznati. A kadar sledi načetega zdravja le niso bile preveč vidne, je Marija kazala dobro voljo in veselje do dela, ki pa ga žal ni mogla dolgo opravljati.

Zato Mariji želimo, da bi bila predvsem zdrava.

Sodelavci

IN MEMORIAM

Franc Štupar

Zadnji dan meseca marca smo se poslovili od našega invalidsko upokojenega sodelavca Štupar Franca.

Rojen je bil 26. 3. 1929 v kmečki družini v Komendski Dobravi, kjer je preživel otroška leta. Tu je obiskoval tudi osnovno šolo, vse dokler mu ni vojna vihra druge svetovne

vojne zaustavila šolanje. Njegova delovna pot v DO Svilanit se je pričela maja 1966, ko je bil sprejet na mesto skladiščnega delavca; predhodno pa je bil zaposlen v »Slogi« Moste kot tesar.

Bil je vesten delavec in želja po napredovanju ga je privedla do izpita za voznika viličarja in kasneje tudi v šolo za poklicne voznike motornih vozil, ki jo je končal leta 1972 v Ljubljani. Tako je bil leta 1976 razporejen na delo voznika tovornjaka, ki ga je opravljal vse do invalidske upokojitve leta 1984. Težka bolezen mu ni dopustila dočakati redne upokojitve.

Vestnega sodelavca in dobrega tovariša bomo ohranili v lepem spominu.

ZA SPOMINSKI ALBUM

DA NAM BO

Nagelj za Jožico . . .

. . . tudi za Milko . . .

. . . in Fani in Marijo . . .

Le kaj so nam letos malčki pripravili . . .

Ojej, koliko nas je v Svilanitu

Pesem iz mladih grl in src

Medtem, ko so njihovi prijatelji prepevali, so nekateri še čakali na nastop

Da ne bo pomote, mladeniča v ozadju ne sodita k mekinjskim šolarjem, ampak sta naša mlada sodelavca, ki sta nam pridno delila cvetje

Angelca in Mimi sta praznovali »po žensko« – se ve, delovno!

Tudi Polonca ima namesto cvetja polno naročje pošte

PRAZNIK V SPOMINU OSTAL

Tudi Ivica ni ostala brez cveta

... Mijo in Ani ...

Še en praznični nasmeh

Prisluhnile smo besedam, namenjenim le nam in našemu delu

Šopek iz oddelka priprave dela

»Nageljčki« iz gospodarsko finančne službe

Ob prazniku smo si ogledale razstavo naše sodelavke iz zobne ambulante - dr. Svatine

Nageljni sodelavk iz šivalnice so pokrili svežo gomilo naše sodelavke Štefke

*Modni dodatki
za vašo samozavest*